

Πάμε να εξερευνήσουμε την Ευρώπη!

Ευρωπαϊκή Ένωση

Μπορείτε να βρείτε το περιεχόμενο αυτού του φυλλαδίου, καθώς επίσης και άλλες, σύντομες και σαφείς κατατοπιστικές πληροφορίες γύρω από την ΕΕ, στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση: ec.europa.eu/comm/publications

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας
Δημοσιεύσεις
1049 Βρυξέλλες
ΒΕΛΓΙΟ

Ενημέρωση του χειρογράφου: Ιούνιος 2012
Εικονογράφηση: Birte Cordes και Ronald Köhler

Λουξεμβούργο:
Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2012

ISBN 978-92-79-25038-5
doi:10.2775/85547

44 σ. (21,0 × 29,7 cm) + ένθετο (10,5 × 14,8 cm)
© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2012
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή.

Printed in Germany

ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΛΕΥΚΑΝΘΕΙ ΧΩΡΙΣ ΧΛΩΡΙΟ

Πάμε να εξερευνήσουμε την Ευρώπη!

Γεια σου! Καλώς ήλθες στην Ευρώπη!

Προερχόμαστε από διάφορες χώρες και μιλάμε διαφορετικές γλώσσες, αλλά αυτή η ήπειρος είναι το σπίτι που μοιραζόμαστε.

Έλα μαζί μας να εξερευνήσουμε την Ευρώπη! Θα είναι ένα περιπετειώδες ταξίδι στον χρόνο και στον χώρο και θα ανακαλύψεις ένα σωρό ενδιαφέροντα πράγματα.

Καθώς θα προχωρούμε, θα μπορείς να βλέπεις πόσα θα έχεις μάθει, πηγαίνοντας στον ιστότοπό μας: europa.eu/kids-corner όπου μπορείς να βρεις το παιχνίδι «Εξερεύνηση της Ευρώπης!» και πολλά άλλα κουίζ και παιχνίδια σχετικά με την Ευρώπη.

Στο σχολείο, εξερεύνησε περισσότερο! Ζήτησε από τον δάσκαλό σου να σου πει περισσότερα για τα θέματα που περιέχει αυτό το βιβλίο. Μετά ερεύνησε πιο πολύ στη βιβλιοθήκη του σχολείου ή στο διαδίκτυο. Θα μπορούσες ακόμη και να γράψεις ένα δικό σου βιβλιαράκι για όσα ανακάλυψες.

Έτοιμοι; Αρχίζουμε λοιπόν!

Τι υπάρχει σ' αυτό το βιβλίο;

	Σελίδα
Η ήπειρος που θα εξερευνήσουμε	3
Ταξιδεύοντας	6
Οι γλώσσες στην Ευρώπη	8
Το κλίμα και η φύση	10
Η γεωργία	13
Η θάλασσα	15
Ταξίδι μέσα στον χρόνο	19
Σαράντα διάσημες μορφές — ένθετο, από το Α ως το Ω	
Η ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης	30
Οι δραστηριότητες της ΕΕ	34
Η ΕΕ και οι γείτονές της — χάρτης	37
Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	38
Εξερεύνηση της Ευρώπης! Κουίζ	39
Πώς λαμβάνει αποφάσεις η ΕΕ;	40
Το αύριο... και μετά	42
Χρήσιμοι σύνδεσμοι για σένα και τον δασκαλό σου	44

Η ήπειρος που θα εξερευνήσουμε

Η Ευρώπη είναι μία από τις επτά ηπείρους του κόσμου. Οι άλλες ήπειροι είναι: η Αφρική, η Βόρεια και η Νότια Αμερική, η Ανταρκτική, η Ασία και η Αυστραλία/Ωκεανία.

Η Ευρώπη εκτείνεται από την Αρκτική στο βορειότερο σημείο της μέχρι τη Μεσόγειο θάλασσα στο νοτιότερο· και από τον Αντλαντικό ωκεανό στο δυτικότερο σημείο της μέχρι τα Ουράλια όρη (Ρωσία) στο ανατολικότερο. Έχει πολλούς ποταμούς, λίμνες και οροσειρές. Στον χάρτη της σελίδας 4 φαίνονται τα ονόματα ορισμένων από τα σημαντικότερα από αυτά τα γεωγραφικά στοιχεία.

Το ψηλότερο βουνό της Ευρώπης είναι το όρος Ελμπρούζ, στον Καύκασο, στα σύνορα μεταξύ Ρωσίας και Γεωργίας. Η ψηλότερη κορφή του βρίσκεται σε υψόμετρο 5 642 μέτρων.

Το ψηλότερο βουνό της δυτικής Ευρώπης είναι το Λευκό Όρος (Mont Blanc), στις Άλπεις, στα σύνορα μεταξύ Γαλλίας και Ιταλίας. Η ψηλότερη κορφή του βρίσκεται σε υψόμετρο πάνω από 4 800 μέτρα.

Στις Άλπεις επίσης βρίσκεται η λίμνη της Γενεύης —που είναι η μεγαλύτερη λίμνη γλυκών υδάτων της δυτικής Ευρώπης. Αποτελεί φυσικό σύνορο μεταξύ Γαλλίας και Ελβετίας, το μεγαλύτερο βάθος της φτάνει τα 310 μέτρα και περιέχει περίπου 89 τρισεκατ. λίτρα νερού.

Η μεγαλύτερη λίμνη της κεντρικής Ευρώπης είναι η λίμνη Μπάλατον, στην Ουγγαρία. Εκτείνεται σε μήκος 77 χιλ. (km) και καλύπτει μια περιοχή περίπου 600 τετραγωνικών χιλιομέτρων (km²). Στη βόρεια Ευρώπη υπάρχουν ακόμη μεγαλύτερες λίμνες, όπως η Saimaa στη Φινλανδία (1 147 km²) και η λίμνη Vänern στη Σουηδία (πάνω από 5 500 km²).

Η μεγαλύτερη λίμνη στην Ευρώπη γενικά είναι η λίμνη Λαντόγκα. Αυτή βρίσκεται στη βορειοδυτική Ρωσία και είναι η 14η μεγαλύτερη λίμνη στον κόσμο. Η επιφάνειά της καλύπτει 17 700 km².

© Michael/Pixelio

Το όρος Ελμπρούζ, το ψηλότερο βουνό της Ευρώπης.

©Pixelio

Η λίμνη της Γενεύης, στις Άλπεις.

© Kratos May/Flickr

Η λίμνη Σαϊμάα, στη Φινλανδία.

Η ευρωπαϊκή ήπειρος

Το Δέλτα
του Δούναβη,
στη Ρουμανία.

© Pixello

Ένα από τα μακρύτερα ποτάμια της Ευρώπης είναι ο Δούναβης. Οι πηγές του αναβλύζουν στον Μέλανα Δρυμό, στη Γερμανία, και ρέει προς την Ανατολή, διασχίζοντας την Αυστρία, τη Σλοβακία, την Ουγγαρία, την Κροατία, τη Σερβία, τη Βουλγαρία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία, μέχρι τη Ρουμανία, όπου σχηματίζει Δέλτα στην ακτή της Μαύρης Θάλασσας. Συνολικά, διατρέχει απόσταση περίπου 2 850 km.

Η κοιλάδα
του ποταμού Λίγηρα
είναι φημισμένη για
τους θαυμαστούς
πύργους της.

© Flickr

Άλλα μεγάλα ποτάμια είναι: ο Ρήνος (μήκος περίπου 1 320 km), ο Έλβας (μήκος περίπου 1 170 km), καθώς και ο Λίγηρας (Loire) και ο Βιστούλας (Vistula) (και οι δύο με μήκος πάνω από 1 000 km). Μπορείς να τα εντοπίσεις πάνω στον χάρτη;

Μαούνα
που μεταφέρει
εμπορεύματα
ταξιδεύει
στον Ρήνο.

© Fridmar Damn/Corbis

Τα μεγάλα ποτάμια είναι πολύ χρήσιμα για τη μεταφορά των πραγμάτων. Κάθε είδος εμπορευμάτων φορτώνονται σε ποταμόπλοια και σχεδίες που τα μεταφέρουν πάνω-κάτω στα ποτάμια, μεταξύ των θαλάσσιων λιμανιών της Ευρώπης και των πόλεων που βρίσκονται μακριά από τη θάλασσα, στην ενδοχώρα.

Ταξιδεύοντας

Η «Ρουκέτα» του Stephenson.

Ήξερες ότι ο σιδηρόδρομος εφευρέθηκε στην Ευρώπη; Στην Αγγλία ο George Stephenson ήταν ο εφευρέτης του πρώτου επιβατικού τρένου, το 1825. Η πλέον φημισμένη ατμομηχανή του λεγόταν «Ρουκέτα» και έφθανε να αναπτύσσει ταχύτητα άνω των 40 χιλιομέτρων την ώρα (km/h) —που ήταν πραγματικά πολύ μεγάλη ταχύτητα για εκείνη την εποχή.

Σήμερα, τα ηλεκτρικά τρένα μεγάλης ταχύτητας της Ευρώπης είναι πολύ διαφορετικά από εκείνες τις πρώτες ατμομηχανές. Τα σημερινά τρένα προσφέρουν μεγάλες ανέσεις και τρέχουν με ταχύτητες που φτάνουν τα 330 km/h, πάνω σε ειδικά κατασκευασμένες γραμμές. Κατασκευάζονται συνεχώς περισσότερες γραμμές, έτσι ώστε να μπορούν οι άνθρωποι να ταξιδεύουν γρήγορα μεταξύ των μεγάλων ευρωπαϊκών πόλεων.

Ορισμένες φορές, οι δρόμοι και οι σιδηροδρομικές γραμμές χρειάζεται να διασχίσουν οροσειρές, πλατιά ποτάμια, ή ακόμη και τη θάλασσα. Γι' αυτό τον λόγο, έχουν κατασκευαστεί από μηχανικούς ορισμένες πολύ μακριές γέφυρες και σήραγγες (τούνελ). Η μακρύτερη οδική σήραγγα είναι η σήραγγα Laerdal στη Νορβηγία, μεταξύ του Bergen και του Όσλο. Έχει μήκος μεγαλύτερο από 24 χιλιόμετρα και εγκαινιάστηκε κατά το έτος 2000.

Η μακρύτερη σιδηροδρομική σήραγγα της Ευρώπης είναι η σήραγγα κάτω από τη Μάγνη. Έχει μήκος πάνω από 50 km και μεταφέρει τρένα Eurostar μεγάλης ταχύτητας κάτω από τη θάλασσα, μεταξύ του Calais στη Γαλλία και του Folkestone στην Αγγλία.

Folkestone

Calais

Τρένα Eurostar στον σταθμό St Pancras (Λονδίνο).

© Colin Garratt/Corbis

Η ψηλότερη γέφυρα του κόσμου (343 μέτρα ύψος) είναι ο οδικός αγωγός του Millau στη Γαλλία, που εγκαινιάστηκε το 2004.

Δύο από τις μακρύτερες γέφυρες της Ευρώπης είναι η οδική και σιδηροδρομική γέφυρα του Øresund (μήκους 16 km) μεταξύ της Δανίας και της Σουηδίας και η οδική γέφυρα Βάσκο ντε Γκάμα (Vasco da Gama) (μήκους άνω των 17 km) πάνω από τον ποταμό Τάγο στην Πορτογαλία. Η γέφυρα Βάσκο ντε Γκάμα έχει πάρει το όνομα ενός διάσημου θαλασσοπόρου, για τον οποίο μπορείτε να διαβάσετε στο κεφάλαιο «Ταξίδι μέσα στον χρόνο».

Η ψηλότερη γέφυρα του κόσμου, η οδογέφυρα του Millau (Γαλλία).

Το γρηγορότερο επιβατικό αεροπλάνο που υπήρξε ποτέ, το Concorde.

Το μεγαλύτερο επιβατικό αεροπλάνο του κόσμου, το Airbus A380.

Στην Ευρώπη, οι άνθρωποι ταξιδεύουν επίσης αεροπορικώς, επειδή τα αεροπορικά ταξίδια είναι γρήγορα. Ορισμένα από τα καλύτερα αεροπλάνα του κόσμου κατασκευάζονται στην Ευρώπη — π.χ. το «Airbus». Τα διάφορα εξαρτήματα του Airbus κατασκευάζονται σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες και μετά μια ομάδα μηχανικών συναρμολογεί ολόκληρο το αεροπλάνο.

Το ταχύτερο επιβατικό αεροπλάνο στον κόσμο, το Concorde, σχεδιάστηκε από μια ομάδα γάλλων και βρετανών μηχανικών. Μπορούσε να πετάξει με ταχύτητα 2 160 km/h — δύο φορές ταχύτερα από την ταχύτητα του ήχου, και μπορούσε να διασχίσει τον Ατλαντικό σε λιγότερο από τρεις ώρες! (Τα περισσότερα αεροπλάνα χρειάζονται γι' αυτό περίπου οκτώ ώρες.) Το Concorde πραγματοποίησε την τελευταία του πτήση το 2003.

Ταχύτεροι από όλα τα αεροπλάνα είναι οι διαστημικοί πύραυλοι, όπως ο πύραυλος Ariane — για τη δημιουργία του οποίου συνεργάστηκαν διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Ο πύραυλος αυτός δεν μεταφέρει ταξιδιώτες: χρησιμοποιείται για την εκτόξευση δορυφόρων, οι οποίοι χρειάζονται για την τηλεόραση και τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας, για την επιστημονική έρευνα κ.λπ. Οι περισσότεροι δορυφόροι στον κόσμο εκτοξεύονται σήμερα μέσω αυτών των ευρωπαϊκών πυραύλων.

Η επιτυχία του Concorde, του Airbus και του πυραύλου Ariane δείχνει τι μπορεί να επιτυγχάνεται όταν οι ευρωπαϊκές χώρες συνεργάζονται.

Οι γλώσσες στην Ευρώπη

Οι κάτοικοι των χωρών της Ευρώπης μιλούν πολλές διαφορετικές γλώσσες. Οι περισσότερες από τις γλώσσες αυτές ανήκουν σε τρεις μεγάλες ομάδες, ή «οικογένειες»: γερμανικές, σλαβικές και λατινογενείς. Οι γλώσσες που περιλαμβάνονται σε καθεμιά από αυτές τις ομάδες έχουν έναν ορισμένο αριθμό «οικογενειακών» χαρακτηριστικών, επειδή είναι απόγονοι των ίδιων προγόνων. Π.χ., οι λατινογενείς γλώσσες είναι απόγονοι των λατινικών —της γλώσσας που μιλούσαν οι Ρωμαίοι.

Να πώς λέμε, για παράδειγμα, «Καλημέρα» ή «Γεια σας», σε ορισμένες από τις γλώσσες αυτές.

Γερμανικές

Δανέζικα	God morgon
Ολλανδικά	Goedemorgen
Αγγλικά	Good morning
Γερμανικά	Guten Morgen
Σουηδικά	God morgon

Λατινογενείς

Γαλλικά	Bonjour
Ιταλικά	Buongiorno
Πορτογαλικά	Bom dia
Ρουμανικά	Bună dimineața
Ισπανικά	Buenos días

Σλαβικές

Βουλγαρικά	Dobró útro
Τσεχικά	Dobré ráno
Πολωνικά	Dzień dobry
Σλοβακικά	Dobré ráno
Σλοβενικά	Dobro jutro

Εύκολα φαίνονται οι ομοιότητες μεταξύ γλωσσών της ίδιας οικογένειας σ' αυτά τα παραδείγματα. Υπάρχουν όμως και άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες οι οποίες συνδέονται λιγότερο στενά μεταξύ τους ή και δεν συνδέονται με καμία άλλη.

Να πώς λέμε «Καλημέρα» ή «Γεια σας» σε μια δωδεκάδα από αυτές τις γλώσσες.

Βασκικά	Egun on
Βρετονικά	Demat
Καταλανικά	Bon dia
Εσθονικά	Tere hommikust
Φινλανδικά	Hyvää huomenta
Γαελικά (σκοτσέζικα)	Madainn mhath
Ελληνικά	Kalimera
Ουγγρικά	Jó reggelt
Ιρλανδικά	Dia dhuit
Λετονικά	Labrīt
Λιθουανικά	Labas rytas
Μαλτέζικα	L-Għodwa t-Tajba
Ουαλικά	Bore da

Στη γλώσσα των Τσιγγάνων, οι οποίοι ζουν σε πολλά μέρη της Ευρώπης, η «Καλημέρα» λέγεται Lasho dyes.

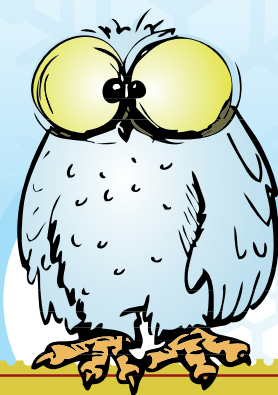
Το να μαθαίνει κάποιος άλλες γλώσσες μπορεί να είναι πολύ ευχάριστο —και είναι κάτι σημαντικό σε μια ήπειρο όπως η Ευρώπη. Πολλοί από εμάς απολαμβάνουμε το γεγονός ότι περνούμε τις διακοπές μας σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και ότι ανακαλύπτουμε τους λαούς αυτών των άλλων χωρών. Έτσι, μας δίνεται μια εξαιρετική ευκαιρία να μιλήσουμε πραγματικά τις διαφορετικές γλώσσες που έχουμε μάθει.

Στη σελίδα 38 θα βρείτε τις σημαίες όλων των χωρών της ΕΕ.

Το αποτελεσματικό...

Το κλίμα και η φύση

... καμουφλάζ της αρκτικής αλεπούς και της χιονογλαύκας.

Στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης, το κλίμα είναι «εύκρατο», ούτε υπερβολικά θερμό ούτε υπερβολικά ψυχρό. Τα ψυχρότερα μέρη βρίσκονται στις βορειότερες περιοχές της ευρωπαϊκής ηπείρου, καθώς και στα μεγάλα υψόμετρα των ορεινών περιοχών. Τα θερμότερα μέρη βρίσκονται στις νοτιότερες και τις νοτιοανατολικότερες περιοχές της ευρωπαϊκής ηπείρου.

Ο καιρός είναι θερμότερος και ξηρότερος το καλοκαίρι (σε γενικές γραμμές από τον Ιούνιο έως τον Σεπτέμβριο) και ψυχρότερος τον χειμώνα (σε γενικές γραμμές από τον Δεκέμβριο έως τον Μάρτιο).

Στην Ευρώπη σημειώθηκαν θερμοκρασίες ρεκόρ κατά τα καλοκαίρια του 2003 και του 2006. Είναι αυτό μια ένδειξη αλλαγής του κλίματος; Η κλιματική αλλαγή αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα που μπορεί να λυθεί μόνο αν όλες οι χώρες συνεργαστούν μεταξύ τους.

Η αντιμετώπιση του χειμώνα

Τα άγρια ζώα στις ψυχρές περιοχές έχουν συνήθως, για να προστατεύονται από το κρύο, παχιά γούνα ή πτέρωμα, που μπορεί να έχει λευκό χρώμα για να μη φαίνονται μέσα στο χιόνι. Ορισμένα από αυτά τα ζώα κοιμούνται όλο τον χειμώνα, έτσι ώστε να εξοικονομήσουν όλη την ενέργειά τους. Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται χειμερία νάρκη.

© Klaus Hackenberg/Corbis

Ο αρκτόμυς και η ευρωπαϊκή καφετιά αρκούδα ζουν στα βουνά και τον χειμώνα πέφτουν σε νάρκη (κοιμούνται).

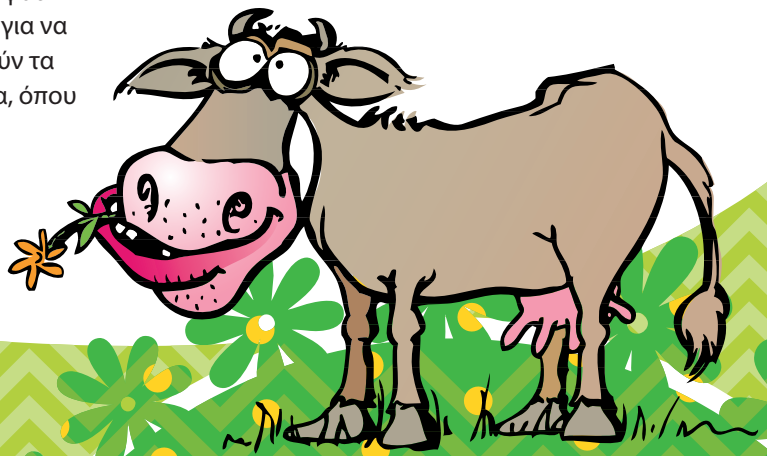

Πολλά είδη πουλιών τρέφονται με έντομα, μικρά υδρόβια ζώα ή άλλες τροφές που δεν μπορούν να βρουν εύκολα κατά τη διάρκεια των ψυχρών μηνών του χειμώνα. Γι' αυτό, το φθινόπωρο πετούν προς τον Νότο, και επιστρέφουν όταν έρχεται η άνοιξη. Πολλά από τα πουλιά αυτά ταξιδεύουν χιλιάδες χιλιόμετρα, διασχίζοντας τη Μεσόγειο θάλασσα και την έρημο της Σαχάρας, για να περάσουν τον χειμώνα στην Αφρική. Αυτό το εποχιακό ταξίδι ονομάζεται αποδημία.

Η χαρά της άνοιξης και του καλοκαιριού

Όταν έρχεται η άνοιξη στην Ευρώπη (από τον Μάρτιο έως τον Μάιο), ο καιρός ζεσταίνει. Τα χιόνια και οι πάγοι λιώνουν. Οι γόνι (τα μωρά) των ψαριών και τα σκουλήκια των εντόμων γεμίζουν τα ποτάμια και τις λίμνες. Τα αποδημητικά πουλιά επιστρέφουν για να φτιάξουν τις φωλιές τους και να αναθρέψουν τις οικογένειές τους. Τα λουλούδια ανοίγουν και οι μέλισσες μεταφέρουν τη γύρη μεταξύ των διαφόρων φυτών.

Τα δέντρα βγάζουν καινούργια φύλλα με τα οποία ρουφούν το φως του ήλιου και χρησιμοποιούν την ενέργειά του για να αναπτυχθούν. Στις ορεινές περιοχές, οι αγρότες οδηγούν τα κοπάδια τους ψηλά στα βουνά, στα ορεινά βοσκοτόπια, όπου υπάρχει άφθονο χλωρό χορτάρι.

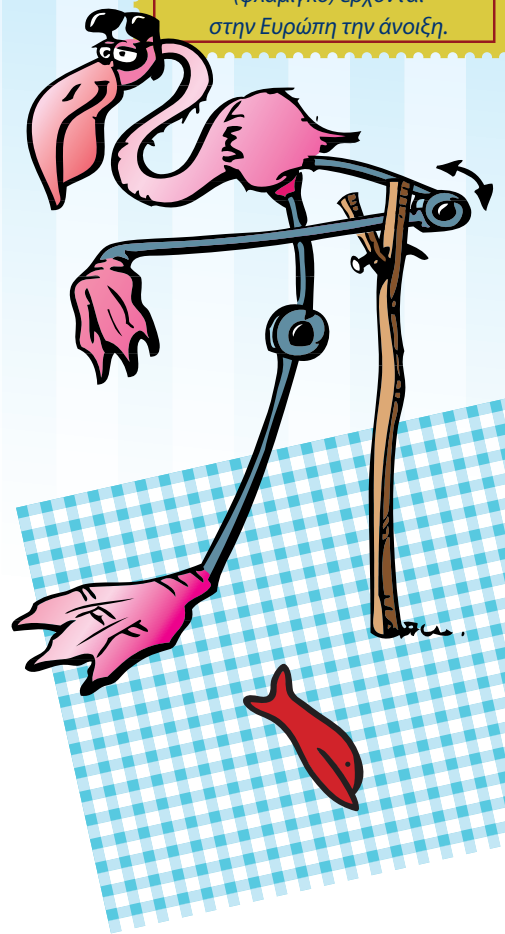

Τι ώραία που είναι
το καλοκαίρι στα ορεινά λιβάδια!

© Alekmpire

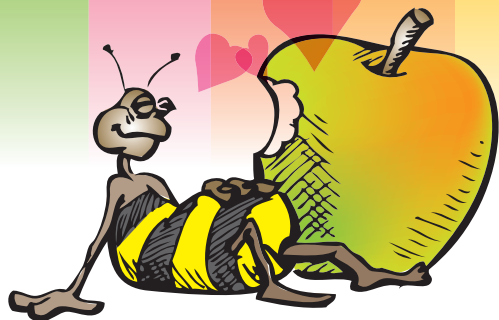
Ακόμη και οι φοινικόπτεροι (φλαμίγκο) έρχονται στην Ευρώπη την άνοιξη.

Τα ψυχρόαιμα ζώα, όπως τα ερπετά, χρειάζονται επίσης τον ήλιο για να πάρουν ενέργεια. Το καλοκαίρι, στη νότια Ευρώπη κυρίως, βλέπει κανείς συχνά σαύρες να λιάζονται και ακούει τις ακρίδες και τα τζιτζίκια να τερετίζουν.

Οι σαύρες απολαμβάνουν τη ζέση.

Και στις σφήκες αρέσουν τα φρούτα!

Το φθινόπωρο: η ώρα της αλλαγής

Στο τέλος του καλοκαιριού και κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου, οι μέρες μικραίνουν και οι νύχτες γίνονται πιο κρύες. Είναι η εποχή που ωριμάζουν πολλά εύγευστα φρούτα, και οι αγρότες είναι απασχολημένοι με τη συγκομιδή τους. Το φθινόπωρο ωριμάζουν επίσης και τα καρύδια, τα φουντούκια και οι άλλοι ξηροί καρποί, που τους μαζεύουν οι σκίουροι και τους αποθηκεύουν σε μεγάλες ποσότητες ενόψει του χειμώνα.

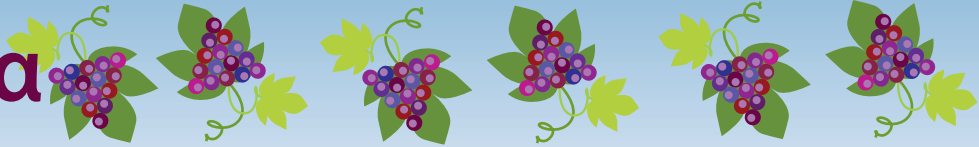
Οι σκίουροι μαζεύουν φουντούκια για να έχουν να τρώνε τον χειμώνα.

Τα φύλλα πολλών δέντρων πέφτουν το φθινόπωρο, επειδή το φως του ήλιου δεν είναι πια αρκετό για να τους είναι χρήσιμο. Το χρώμα των φύλλων αλλάζει βαθμιαία, από το πράσινο σε διάφορους τόνους του κίτρινου, του κόκκινου, του χρυσού και τα καστανού. Μετά, τα φύλλα πέφτουν, σκεπάζοντας το χώμα με τα χρώματά τους. Και σε λίγο αποσυντίθενται, εμπλουτίζοντας έτσι το χώμα με φυσικό λίπασμα για τους μελλοντικούς κύκλους της φυτικής ζωής.

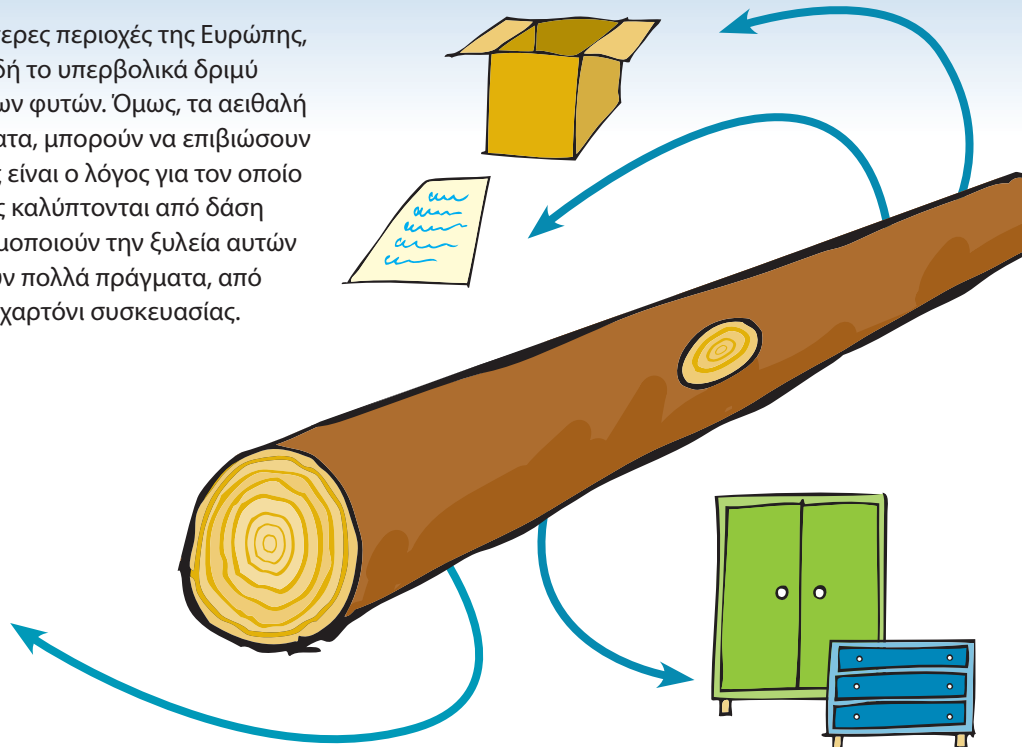
Αυτός ο ετήσιος κύκλος των εποχών, με τις αλλαγές που συνεπάγεται, δίνει στα εξοχικά τοπία της Ευρώπης την ομορφιά και τη μεγάλη ποικιλομορφία τους.

Το φθινόπωρο σκεπάζει τα μονοπάτια των δασών με χρωματιστά φύλλα.

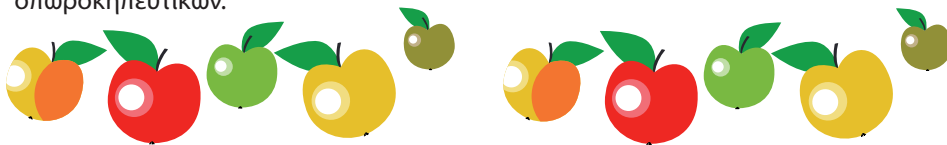
Η γεωργία

Στα ψηλά βουνά και στις βορειότερες περιοχές της Ευρώπης, η γεωργία είναι ανύπαρκτη, επειδή το υπερβολικά δριμύ ψύχος εμποδίζει την ανάπτυξη των φυτών. Όμως, τα αειθαλή δέντρα, όπως τα πεύκα και τα έλατα, μπορούν να επιβιώσουν μέσα στον δριμύ χειμώνα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα ψυχρότερα μέρη της Ευρώπης καλύπτονται από δάση κωνοφόρων. Οι άνθρωποι χρησιμοποιούν την ξυλεία αυτών των δασών για να κατασκευάσουν πολλά πράγματα, από σπίτια και έπιπλα μέχρι χαρτί και χαρτόνι συσκευασίας.

Νοτιότερα, το μεγαλύτερο μέρος της γης είναι κατάλληλο για τη γεωργία. Παράγεται μεγάλη ποικιλία καλλιεργειών, που περιλαμβάνει το σιτάρι, το καλαμπόκι, τα ζαχαρότευτλα, τις πατάτες και πολλά άλλα είδη οπωροκηπευτικών.

Στις περιοχές που είναι πολύ ηλιόλουστες και που ο παγετός είναι σχεδόν άγνωστος (κοντά στη Μεσόγειο, π.χ.), οι αγρότες μπορούν να καλλιεργούν οπωροφόρα δέντρα, όπως πορτοκαλιές και λεμονιές, αμπέλια και ελιές. Από τις ελιές παράγεται το ελαιόλαδο το οποίο χρησιμοποιείται στη μαγειρική. Από τον χυμό των σταφυλιών μπορεί να παραχθεί κρασί. Η Ευρώπη είναι φημισμένη για τα πολύ καλά κρασιά της, που πουλιούνται σε όλο τον κόσμο.

Οι αγρότες γύρω από τη Μεσόγειο καλλιεργούν ένα σωρό άλλα οπωροκηπευτικά. Οι ντομάτες, π.χ., ωριμάζουν σωστά κάτω από τον μεσογειακό ήλιο. Όμως, τα οπωροκηπευτικά χρειάζονται μεγάλη ποσότητα νερού, έτσι ώστε οι γεωργοί των ζεστών και ξηρών περιοχών να χρειάζονται συχνά να προσφεύγουν σε αρδευτικά συστήματα για τις καλλιέργειές τους. Αυτό σημαίνει άντληση νερού από ποτάμια ή από το υπέδαφος.

Από τα σταφύλια αυτά παράγεται κόκκινο κρασί.

Στις ξηρές περιοχές οι καλλιέργειες χρειάζονται πότισμα.

Πρόβατα βόσκουν σε λιβάδια.

Οι κόττες γεννούν αυγά, τα οποία περιέχουν μεγάλες ποσότητες πρωτεϊνών και μας βοηθούν να διατηρούμε την υγεία μας σε καλή κατάσταση.

Το χορτάρι φυτρώνει εύκολα, ακόμη και αν το έδαφος δεν είναι αρκετά παχύ ή γόνιμο. Στην Ευρώπη, πολλοί αγρότες εκτρέφουν ζώα τα οποία τρέφονται με χορτάρι, όπως αγελάδες ή αιγοπρόβατα. Παράγουν γάλα, κρέας και άλλα χρήσιμα προϊόντα, όπως το μαλλί και το δέρμα.

Πολλοί αγρότες εκτρέφουν χοίρους (γουρούνια) ή πουλερικά. Τα ζώα αυτά μπορούν να εκτραφούν σχεδόν οπουδήποτε, επειδή μπορούν να ζουν σε κλειστούς χώρους και να τρέφονται με ειδικές ζωοτροφές. Τα πουλερικά δεν παρέχουν μόνο το κρέας τους, αλλά και τα αυγά τους, και ορισμένα αγροκτήματα παράγουν χιλιάδες αυγά κάθε μέρα.

Οι χοίροι μπορούν να εκτρέφονται σε εσωτερικούς χώρους.

Το μέγεθος των ευρωπαϊκών αγροκτημάτων δεν είναι καθόλου ομοιόμορφο. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχουμε πολύ μεγάλες καλλιέργειες, πράγμα που διευκολύνει τη συγκομιδή, με χρήση μεγάλων μηχανών. Σε άλλες περιπτώσεις, π.χ. σε περιοχές με λόφους ή βουνά, μπορεί να συναντήσουμε μικρά αγροτεμάχια. Οι τοίχοι ή οι φράχτες που τα χωρίζουν χρησιμεύουν για να εμποδίζουν τον άνεμο ή τη βροχή να παρασύρουν το χώμα, και μπορεί να είναι επίσης χρήσιμοι για την άγρια πανίδα.

Σε πολλούς κατοίκους των ευρωπαϊκών πόλεων αρέσει να περνούν τα σαββατοκύριακα και τις διακοπές τους στην εξοχή, απολαμβάνοντας την ομορφιά των τοπίων, την ησυχία και τον καθαρό αέρα. Πρέπει όλοι να συμβάλλουμε όσο μπορούμε στη φροντίδα και τη διατήρηση της ομορφιάς της εξοχής.

Όλος ο κόσμος μπορεί να απολαμβάνει τις χαρές της εξοχής.

Πολύχρωμοι αγροί στην Ευρώπη

© Sylvain Saustier/Corbis

Η θάλασσα

Ο θαλασσινός παπαγάλος φτιάχνει τη φωλιά του μέσα στα βράχια και βουτά στη θάλασσα για να πιάσει ψάρια.

Στην Ευρώπη υπάρχουν πολλές χιλιάδες χιλιόμετρα ακτών διαμορφωμένων από τη φύση με διάφορους τρόπους. Υπάρχουν απότομες βραχώδεις ακτές αλλά επίσης και αμμουδιές ή όρμοι με χρωματιστά βότσαλα που έχουν διαμορφωθεί διαμέσου των αιώνων από τα κύματα της θάλασσας, καθώς σκάνε στα βράχια.

Στη Νορβηγία, οι παγετώνες έχουν «σκάψει» την ακτή, σχηματίζοντας βαθιές απότομες κοιλάδες, τα φιορδ. Σε άλλες χώρες, η θάλασσα και ο άνεμος σχηματίζουν κατά μήκος των ακτών αμμόλοφους. Ο ψηλότερος αμμόλοφος της Ευρώπης (ύψους 117 μέτρων) είναι η Dune du Pyla, κοντά στην πόλη Arcachon στη Γαλλία.

Πολλά είδη ψαριών και άλλων ζωντανών οργανισμών ζουν στη θάλασσα γύρω από τις ακτές της Ευρώπης. Αποτελούν τροφή για τα θαλασσοπούλια και για τα θαλάσσια θηλαστικά, όπως είναι οι φώκιες. Εκεί που τα ποτάμια εκβάλλουν στη θάλασσα, έρχονται σμήνη ελόβιων πτηνών για να επωφεληθούν από την άμπωτη, βρίσκοντας τροφή από τους ζωντανούς οργανισμούς που ζουν μέσα στη λάσπη.

Ένα από τα σπανιότερα ζώα στην Ευρώπη —η φώκια «μοναχός» (*monachus monachus*)— ζει στη Μεσόγειο.

Ο αμμόλοφος Pyla, ο ψηλότερος της Ευρώπης.

Τα κύματα της θάλασσας έχουν δώσει αυτή τη μορφή στους ασβεστώδεις βράχους.

Η ακτή αυτού του φιορδ έχει διαμορφωθεί από τους παγετώνες.

Σμήνη ελόβιων πτηνών βρίσκουν τροφή σε εκβολές ποταμών.

Οι άνθρωποι και η θάλασσα

Η θάλασσα είναι σημαντική επίσης και για τους ανθρώπους. Η Μεσόγειος ήταν τόσο σημαντική για τους Ρωμαίους, ώστε την είχαν ονομάσει *Mare nostrum*: «Η θάλασσά μας». Διαμέσου των αιώνων, οι Ευρωπαίοι ταξίδεψαν στους ωκεανούς όλου του κόσμου, ανακάλυψαν τις άλλες ηπείρους, τις εξερεύνησαν, ανέπτυξαν εμπορικές σχέσεις με τους κατοίκους τους και εγκαταστάθηκαν εκεί. Στο κεφάλαιο «Ταξίδι μέσα στον χρόνο» θα βρεις περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτά τα μεγάλα ταξίδια των θαλασσοπόρων.

Εμπορικά πλοία από όλον τον κόσμο φέρνουν κάθε είδους εμπορεύματα (πολλές φορές μέσα σε εμπορευματοκιβώτια) στα μεγάλα λιμάνια της Ευρώπης. Τα εμπορεύματα αυτά φορτώνονται για να μεταφερθούν σε τρένα, φορτηγά και μαούνες. Τα πλοία φορτώνονται με νέα εμπορεύματα που παράγονται εδώ και θα πουληθούν σε άλλες ηπείρους.

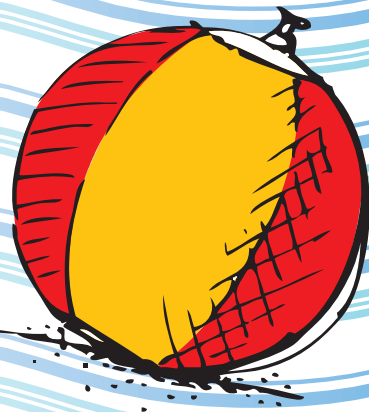
Πλοία με εμπορευματοκιβώτια μεταφέρουν εμπορεύματα προς και από την Ευρώπη.

Ορισμένα από τα μεγαλοπρεπέστερα πλοία του κόσμου έχουν ναυπηγηθεί στην Ευρώπη, όπως το *Queen Mary 2*, από τα μεγαλύτερα επιβατηγά πλοία του κόσμου, που πραγματοποίησε το πρώτο υπερατλαντικό ταξίδι του τον Ιανουάριο του 2004.

*Ένα από τα μεγαλύτερα επιβατικά πλοία στον κόσμο — το *Queen Mary 2*.*

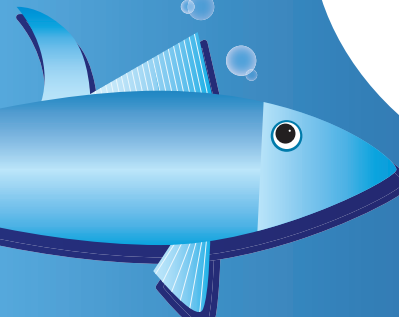
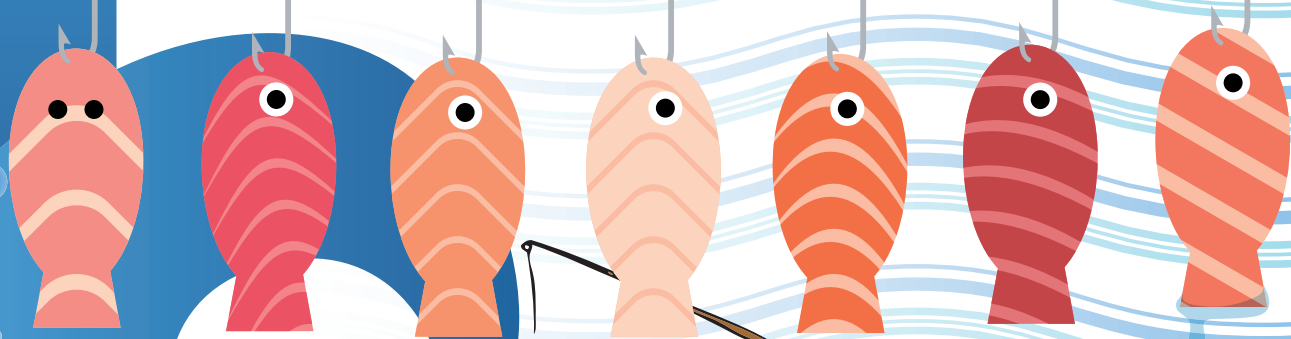

Υποβρύχια κατάδυση στη Μεσόγειο.

Τα παραθαλάσσια θέρετρα της Ευρώπης είναι ιδανικά για διακοπές. Μπορεί κανείς να επιδοθεί σε ένα σωρό θαλάσσια σπορ, από το σέρφινγκ και την ιστιοπλοΐα έως το θαλάσσιο σκι και τις υποβρύχιες καταδύσεις.

Ή μπορεί κανείς να προτιμά απλά να χαλαρώσει —κάνοντας ηλιοθεραπεία στην παραλία και δροσιζόμενος με μια βουτιά στη θάλασσα.

Οι Ευρωπαίοι τρώνε πολλά είδη ψαριών. Ο τόνος είναι ένα από τα μεγαλύτερα!

Δεν είναι απαραίτητο να έχεις σκάφος για να ψαρέψεις!

Η αλιεία

Ανέκαθεν, η αλιεία ήταν πολύ σημαντική δραστηριότητα για τους κατοίκους της Ευρώπης. Ολόκληρες πόλεις έχουν αναπτυχθεί γύρω από ψαρολιμάνια, και χιλιάδες άνθρωποι κερδίζουν τη ζωή τους ψαρεύοντας και πουλώντας ψάρια, ή εργαζόμενοι για τους ψαράδες και τις οικογένειές τους.

Τα σύγχρονα αλιευτικά σκάφη, όπως π.χ. οι μηχανότρατες-εργοστάσια, μπορούν να πιάσουν τεράστιες ποσότητες ψαριών. Για να προλάβουν την εξαφάνιση των ψαριών από τη θάλασσα, οι ευρωπαϊκές χώρες συμφώνησαν να επιβάλουν κανόνες σχετικά με τις ποσότητες των ψαριών που μπορούν να αλιεύονται και με τα είδη των δικτύων που χρησιμοποιούνται, τα οποία πρέπει να αφήνουν τα μικρά ψάρια μέσα στη θάλασσα.

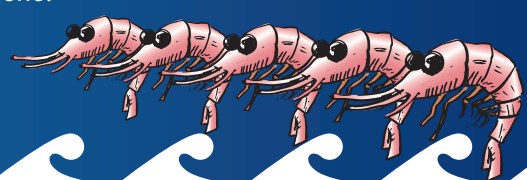
Ένας άλλος τρόπος για να εξασφαλίσουμε ότι θα έχουμε επαρκείς ποσότητες ψαριών είναι η υδατοκαλλιέργεια. Στις ακτές της βόρειας Ευρώπης, ο σολομός καλλιεργείται σε μεγάλα κιβώτια μέσα στη θάλασσα. Οστρακόδερμα, όπως μύδια, στρείδια και αχιβάδες, μπορούν να καλλιεργούνται κατά τον ίδιο τρόπο.

Σύγχρονη μηχανότρατα στο Skye της Σκωτίας.

Υδατοκαλλιέργεια σολομών.

Η προστασία των ακτών της Ευρώπης

Η θάλασσα και οι ακτές της Ευρώπης είναι σημαντικές για την άγρια πανίδα, και για τους ίδιους τους ανθρώπους. Γι' αυτό, χρειάζεται να τις προσέχουμε. Πρέπει να προλαβαίνουμε τη ρύπανσή τους από τα απόβλητα των εργοστασίων και των πόλεων. Ορισμένες φορές, κάποια πετρελαιοφόρα παθαίνουν ατυχήματα και χύνονται τεράστιες ποσότητες πετρελαίου στη θάλασσα, πράγμα που μπορεί να μαυρίσει τις παραλίες και να σκοτώσει χιλιάδες θαλασσοπούλια.

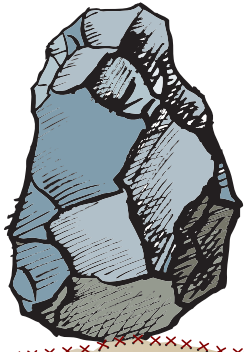
Οι ευρωπαϊκές χώρες συνεργάζονται στην προσπάθεια να αποτρέψουν την επανάληψη αυτών των ατυχημάτων και να εξασφαλίσουν ότι οι ακτές μας θα παραμείνουν όμορφες, έτσι ώστε να μπορούν να τις απολαμβάνουν και οι μελλοντικές γενιές.

Ταξίδι μέσα στον χρόνο

Ύστερα από πολλές χιλιετηρίδες, η Ευρώπη έχει αλλάξει πάρα πολύ.

Η ιστορία της είναι συναρπαστική! Είναι όμως μια πολύ μακροσκελής ιστορία, γι' αυτό αναφέρουμε εδώ μόνο ορισμένες από τις σημαντικότερες περιόδους της.

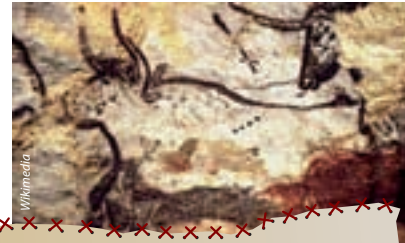

Ένα όπλο από πυρόλιθο της προϊστορικής εποχής.

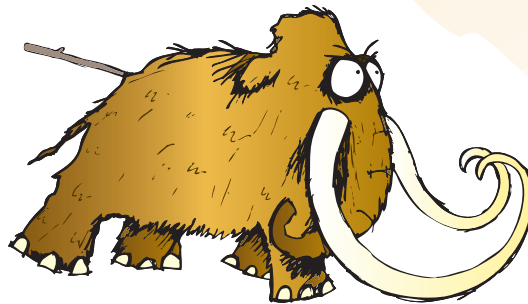
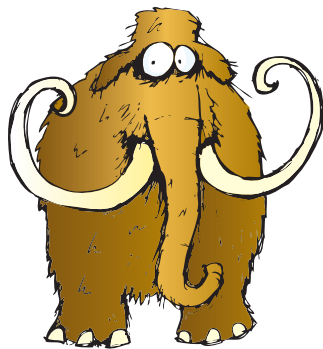
Η Λίθινη Εποχή

Οι πρώτοι κάτοικοι της Ευρώπης ήταν κυνηγοί και τροφοσυλλέκτες. Στους τοίχους ορισμένων από τις σπηλιές έχουν βρεθεί κυνηγητικές σκηνές υπέροχα ζωγραφισμένες. Αργότερα, έμαθαν να καλλιεργούν τη γη και άρχισαν να εκτρέφουν ζώα και να ζουν σε οικισμούς.

Κατασκεύαζαν τα όπλα και τα εργαλεία τους από πέτρες —π.χ., ακονίζοντας κομμάτια πυρόλιθου.

Προϊστορικές τοιχογραφίες στο σπήλαιο του Lascaux, στη Γαλλία.

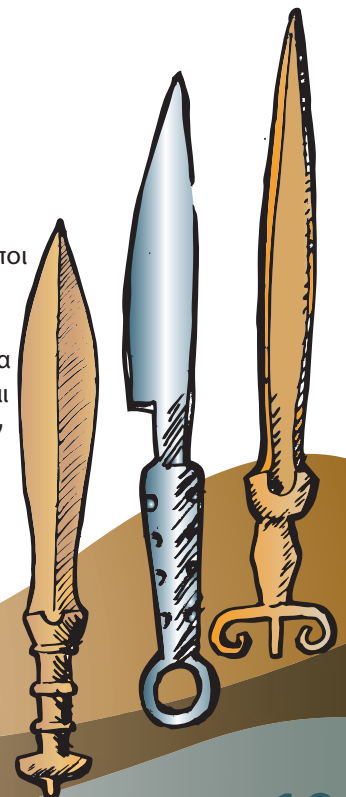
Η Εποχή του Ορειχάλκου και του Σιδήρου — Η εκμάθηση της χρήσης των μετάλλων

Πολλές χιλιετηρίδες π.Χ. (πριν από τη γέννηση του Χριστού), οι άνθρωποι ανακάλυψαν πώς να παράγουν διάφορα μέταλλα, θερμαίνοντας διάφορα είδη ορυκτών σε πολύ δυνατή φωτιά. Ο μπρούντζος (ή ορειχάλκος) —κράμα χαλκού και κασσίτερου— ήταν αρκετά σκληρός για την κατασκευή εργαλείων και όπλων. Το χρυσάφι (ή χρυσός) και το ασήμι (ή άργυρος) ήταν μέταλλα μαλακά, αλλά πολύ όμορφα, και μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή κοσμημάτων και σκευών.

Αργότερα, ανακαλύφθηκε ένα μέταλλο ακόμη πιο σκληρό: το σίδηρο (ή ο σίδηρος). Το καλύτερο είδος μετάλλου ήταν ο χάλυβας, που ήταν δυνατός και δεν έσπαγε εύκολα, και γι' αυτό ήταν κατάλληλος για την κατασκευή καλών σπαθιών. Όμως, η παραγωγή του χάλυβα ήταν κάτι πολύ δύσκολο, γι' αυτό τα καλά σπαθιά ήταν σπάνια και πολύτιμα!

Ορειχάλκινος πέλεκυς (μπρούντζινο τσεκούρι).

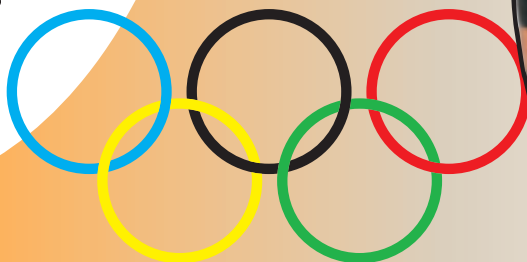
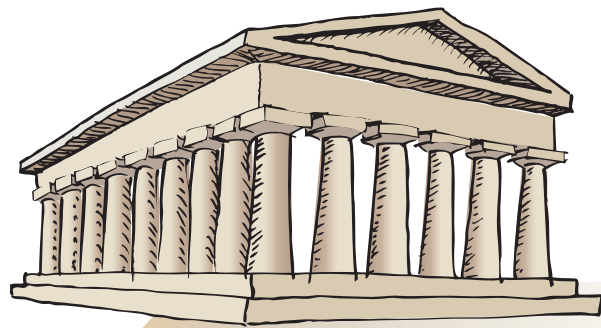

Η Αρχαία Ελλάδα

(από το 2000 έως το 200 π.Χ. περίπου

—π.Χ. σημαίνει πριν από τη γέννηση του Χριστού)

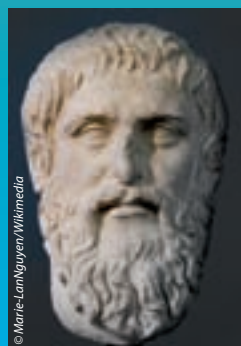
Πριν από περίπου 4 000 χρόνια, οι άνθρωποι στην Ελλάδα άρχισαν να χτίζουν πόλεις. Στην αρχή, το πολίτευμα αυτών των πόλεων ήταν βασιλικό. Αργότερα, γύρω από το 500 π.Χ., η πόλη των Αθηνών επινόησε τη «δημοκρατία» —που σημαίνει «κυβέρνηση που βασίζεται στην ψήφο του λαού» (αντί να έχουν βασιλιά, οι Αθηναίοι έπαιρναν πλέον τις αποφάσεις τους ψηφίζοντας). Η δημοκρατία είναι μια σημαντική ευρωπαϊκή επινόηση, που διαδόθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ένα αρχαίο ελληνικό βάζο με ερυθρόμορφη απεικόνιση που χρονολογείται από το 530 π.Χ. περίπου.

Οι αρχαίοι Έλληνες μάς κληροδότησαν και άλλα πολλά, μεταξύ των οποίων:

- > υπέροχες ιστορίες για θεούς και ήρωες, πολέμους και περιπέτειες·
- > ναούς, μαρμάρινα αγάλματα και αγγεία υψηλής αισθητικής·
- > τους Ολυμπιακούς Αγώνες·
- > ωραία και λειτουργικά θέατρα, καθώς και σπουδαίους θεατρικούς συγγραφείς, των οποίων τα έργα εξακολουθούν να παίζονται μέχρι σήμερα·
- > μεγάλους φιλοσόφους, όπως, μεταξύ άλλων, ο Σωκράτης και ο Πλάτων, που δίδαξαν τους ανθρώπους πώς να σκέφτονται συγκροτημένα·
- > μαθηματικούς, όπως ο Ευκλείδης και ο Πυθαγόρας, που μας άφησαν κληρονομιά τους μαθηματικούς κανόνες και πρότυπα·
- > επιστήμονες, όπως ο Αριστοτέλης (ο οποίος μελέτησε τα φυτά και τα ζώα) και ο Ερατοσθένης (ο οποίος απέδειξε ότι η Γη έχει σχήμα σφαιρικό και υπολόγισε το μέγεθός της).

Ο Πλάτων, ένας από τους σημαντικότερους φιλοσόφους του κόσμου.

Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία

(από το 500 π.Χ. έως το 500 μ.Χ. περίπου —μ.Χ. σημαίνει μετά τη γέννηση του Χριστού)

Αρχικά, η Ρώμη ήταν απλά ένα χωριό στην Ιταλία. Οι Ρωμαίοι, όμως, ήταν πολύ καλά οργανωμένοι και ο στρατός τους ήταν ακαταμάχητος, έτσι ώστε κατέκτησαν βαθμιαία όλες τις χώρες γύρω από τη Μεσόγειο. Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία είχε επεκταθεί από τη Βόρεια Αγγλία έως την έρημο της Σαχάρας και από τον Ατλαντικό Ωκεανό έως την Ασία.

Οι Ρωμαίοι μάς άφησαν κληρονομιά, μεταξύ άλλων:

- > καλούς και ευθύγραμμους (ίσιους) δρόμους που συνέδεαν μεταξύ τους όλα τα μέρη της αυτοκρατορίας·
- > όμορφα σπίτια με εσωτερικές αυλές και δάπεδα με μωσαϊκά·
- > γέφυρες και υδραγωγεία (για τη μεταφορά των υδάτων σε μεγάλες αποστάσεις) που στέκονται ακόμη γερά έπειτα από τόσα χρόνια·
- > αψίδες και άλλες τοξοειδείς κατασκευές —χάρη στις οποίες τα κτίριά τους ήταν γερά και άντεχαν στο πέρασμα του χρόνου·
- > καινούργια κατασκευαστικά υλικά, όπως το τσιμέντο και το μπετόν (σκυρόδεμα)·
- > νέα όπλα, όπως ο καταπέλτης·
- > μεγάλους συγγραφείς, όπως ο Κικέρωνας και ο Βιργίλιος·
- > το ρωμαϊκό νομικό σύστημα, που πολλές ευρωπαϊκές χώρες χρησιμοποιούν ακόμη και σήμερα.

Αυτό το ρωμαϊκό υδραγωγείο στέκεται ακόμη όρθιο: η γέφυρα του ποταμού Gard στη Γαλλία.

Τα μωσαϊκά κατασκευάζονται με μικροσκοπικά κομμάτια λίθου, σμάλτου, γυαλιού και κεραμικών και χρησιμοποιούνται για τη διακόσμηση κτιρίων.

Ο Μεσαίωνας

(από το 500 έως το 1500 μ.Χ. περίπου)

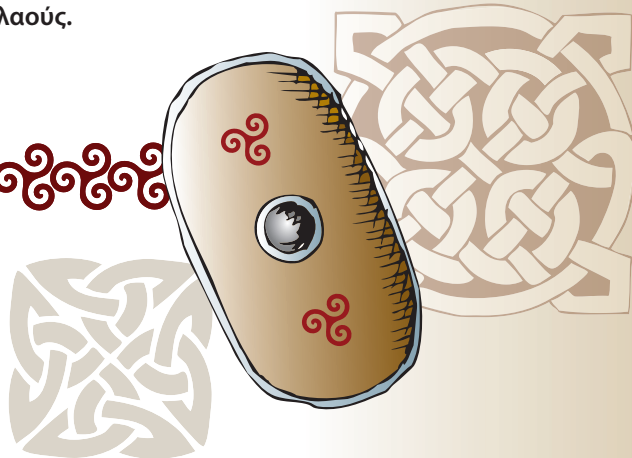

Όταν κατέρρευσε η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, διάφορα μέρη της Ευρώπης κατακτήθηκαν από διάφορους λαούς. Παραδείγματος χάρη:

Οι Κέλτες

Πριν από την εποχή των Ρωμαίων, οι κελτικοί λαοί ζούσαν σε πολλές περιοχές της Ευρώπης. Οι απόγονοί τους σήμερα ζουν κυρίως στη Βρετανία (Γαλλία), την Κορνουάλη (Αγγλία), τη Γαλικία (Ισπανία), την Ιρλανδία, τη Σκωτία και την Ουαλία. Σ' αυτές τις περιοχές της Ευρώπης, οι κελτικές γλώσσες έχουν παραμείνει ζωντανές μέχρι σήμερα —όπως και, γενικότερα, ο κελτικός πολιτισμός.

Τα γερμανικά φύλα

δεν εγκαταστάθηκαν όλα στη Γερμανία:

> **Οι Άγγλοι και οι Σάξονες** εγκαταστάθηκαν στην Αγγλία, την οποία κυβέρνησαν έως το 1066.

> **Οι Φράγκοι** κατέκτησαν ένα μεγάλο μέρος της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της Γαλλίας, μεταξύ του 500 μ.Χ. περίπου και του 800 μ.Χ. Ο πιο φημισμένος βασιλιάς τους ήταν ο Καρλομάγνος.

> **Οι Γότθοι** (Βησιγότθοι και Οστρογότθοι) ίδρυσαν βασιλεία στην Ισπανία και την Ιταλία.

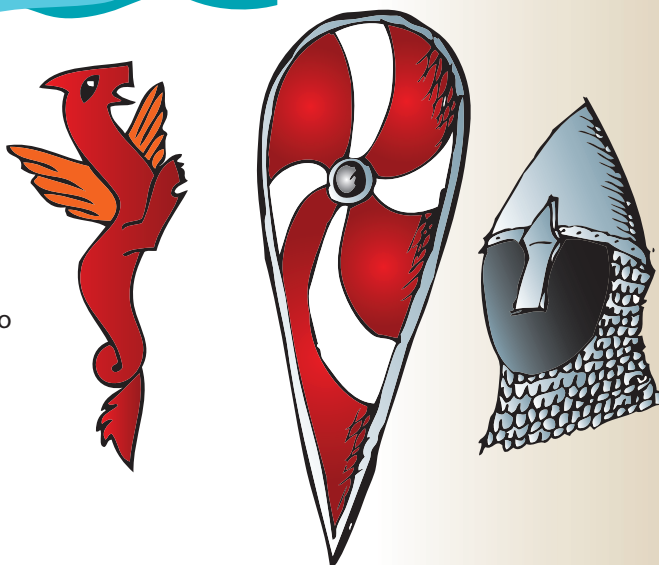
> **Οι Βίκινγκς** ζούσαν στη Σκανδιναβία. Κατά τη διάρκεια του 8ου και 9ου αιώνα, άνοιξαν πανιά για άλλες χώρες, λεηλάτησαν θησαυρούς, έγιναν έμποροι και εγκαταστάθηκαν σε περιοχές όπου η γη ήταν εύφορη.

Οι Βίκινγκς ήταν τόσο καλοί ναυτικοί, ώστε είχαν φθάσει ακόμη και στην Αμερική (αλλά δεν το είχαν πει σε κανέναν!).

Οι Νορμανδοί

ή «άνθρωποι του Βορρά», ήταν Βίκινγκς που εγκαταστάθηκαν στη Γαλλία (στην περιοχή που ονομάστηκε Νορμανδία), και αργότερα, το 1066, κατέκτησαν την Αγγλία. Σε έναν φημισμένο τάπητα, που βρίσκεται στο μουσείο της πόλης Βαγευχ στη Νορμανδία, εξιστορούνται σκηνές από την κατάκτηση αυτή.

Τα μεσαιωνικά κάστρα είχαν χτιστεί για να αντιστέκονται στις εχθρικές επιθέσεις.

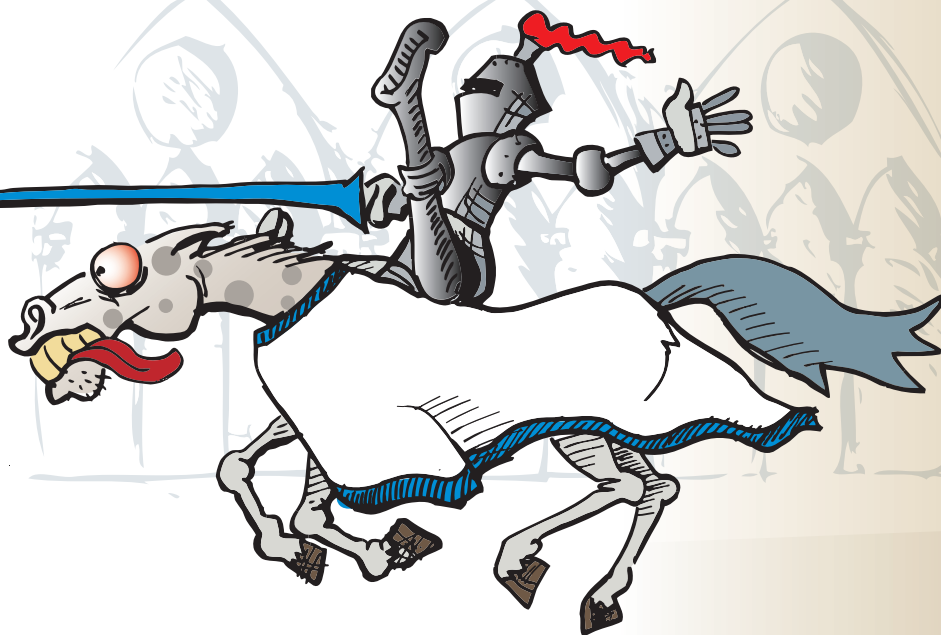
Οι Σλάβοι εγκαταστάθηκαν σε πολλές περιοχές της Ανατολικής Ευρώπης. Είναι οι πρόγονοι των σημερινών λαών που μιλούν σλαβικές γλώσσες, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι Λευκορώσοι, οι Βούλγαροι, οι Κροάτες, οι Τσέχοι, οι Πολωνοί, οι Ρώσοι, οι Σέρβοι, οι Σλοβάκοι, οι Σλοβένοι και οι Ουκρανοί.

Οι Μαγυάροι, αφού εγκαταστάθηκαν στην περιοχή των Καρπαθίων κατά τον 9ο και τον 10ο αιώνα, ίδρυσαν το Βασίλειο της Ουγγαρίας, το έτος 1000. Σήμερα, οι απόγονοί τους ζουν στην Ουγγαρία και σε άλλες γειτονικές χώρες.

Κατά τη διάρκεια των μεσαιωνικών χρόνων, οι βασιλιάδες και οι ευγενείς της Ευρώπης φιλονικούσαν συχνά και ξεσπούσαν πολλοί πόλεμοι. (Αυτή ήταν η εποχή κατά την οποία οι ιππότες μέσα στις πανοπλίες τους μάχονταν έφιπποι.) Για να προφυλάσσονται από τις επιθέσεις, οι βασιλιάδες και οι ευγενείς ζούσαν συχνά μέσα σε κάστρα χτισμένα με παχείς πέτρινους τοίχους. Ορισμένα από τα κάστρα αυτά ήταν τόσο γερά που άντεξαν στο πέρασμα του χρόνου μέχρι σήμερα.

Η «γοθτική» αρχιτεκτονική ήταν μία από τις σπουδαίες επινοήσεις των μεσαιωνικών χρόνων. Στην εικόνα ένα «γκαρκόιλ» (αγαλαμτίδιο σε μορφή τέρατος) στον καθεδρικό ναό του Μιλάνο.

Κατά τη διάρκεια των μεσαιωνικών χρόνων, οι λαοί της Ευρώπης, στην πλειονότητά τους, ασπάστηκαν τη χριστιανική θρησκεία και σχεδόν παντού χτίστηκαν εκκλησίες. Ορισμένες από τις εκκλησίες αυτές είναι πολύ εντυπωσιακές —ιδίως οι μεγάλοι καθεδρικοί ναοί, με τα ψηλά καμπαναριά τους και τα χρωματιστά υαλογραφήματα (βιτρό) στα παράθυρά τους.

Οι μοναχοί συμμετείχαν σε γεωργικές δραστηριότητες και βοήθησαν στην ανάπτυξη της γεωργίας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Επίσης, ίδρυσαν σχολεία και έγραψαν βιβλία. Τα μοναστήρια τους συχνά διέθεταν βιβλιοθήκες όπου διασώθηκαν σημαντικά βιβλία από την αρχαιότητα.

Στο νότιο μέρος της Ισπανίας, που επικρατούσε η ισλαμική θρησκεία, οι άρχοντες είχαν χτίσει πολύ όμορφα τζαμιά και μιναρέδες. Τα πιο φημισμένα από τα τζαμιά αυτά υπάρχουν ακόμη και σήμερα, στην Κόρδοβα και στη Σεβίλλη, όπου μπορούμε να δούμε τον μιναρέ Giralda.

Ένα τμήμα του τεράστιου μεσαιωνικού τζαμιού στην Κόρδοβα (Ισπανία).

Η Αναγέννηση

(από το 1300 έως το 1600 μ.Χ. περίπου)

Κατά τη διάρκεια των μεσαιωνικών χρόνων, οι περισσότεροι άνθρωποι δεν ήξεραν ούτε γραφή ούτε ανάγνωση, και τα μόνα πράγματα που γνώριζαν ήταν αυτά που μάθαιναν στην εκκλησία. Μόνο κάποια μοναστήρια και πανεπιστήμια είχαν αντίγραφα από βιβλία που είχαν γραφτεί από τους αρχαίους Έλληνες και τους Ρωμαίους. Όμως, από τον 14ο και 15ο αιώνα, οι φοιτητές άρχισαν να ανακαλύπτουν ξανά τα αρχαία βιβλία. Έμεναν κατάπληκτοι βρίσκοντας σ' αυτά τα βιβλία τόσες γνώσεις και σοφές ιδέες, πράγμα που άρχισε να διαδίδεται ευρύτερα.

Άνθρωποι πλούσιοι και μορφωμένοι, π.χ. στη Φλωρεντία (Ιταλία), έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για τις γνώσεις αυτές. Είχαν τη δυνατότητα να αγοράζουν βιβλία —ιδίως μετά την ανακάλυψη της τυπογραφίας στην Ευρώπη (το 1445) — και «ερωτεύτηκαν» πραγματικά την αρχαία Ελλάδα και τη Ρώμη. Άρχισαν να χτίζουν τα σπίτια τους σύμφωνα με το πρότυπο των ρωμαϊκών μεγάρων και να πληρώνουν προικισμένους καλλιτέχνες και γλύπτες για να τα διακοσμήσουν με σκηνές από ιστορίες της αρχαίας Ελλάδας και της Ρώμης, και με αγάλματα θεών, ηρώων και αυτοκρατόρων.

Ένα από τα πιο φημισμένα γλυπτά του κόσμου: Ο Δαβίδ του Μιχαήλ-Αγγέλου (Michelangelo).

Ο Λεονάρντο ντα Βίντσι (Leonardo da Vinci) σχεδίασε αυτό το «ελικόπτερο» πριν από 500 χρόνια!

Ένα από τα σπουδαιότερα ζωγραφικά έργα της Αναγέννησης: Η Αφροδίτη του Μποτιτσέλι (Botticelli).

Ήταν σαν να ξαναγεννιόταν ένας χαμένος κόσμος ομορφιάς και σοφίας. Γι' αυτό, η περίοδος αυτή ονομάστηκε «Αναγέννηση».

Μας κληρονόμησε:

- > σπουδαίους ζωγράφους και γλύπτες, όπως ο Μιχαήλ-Αγγελος και ο Μποτιτσέλι·
- > προικισμένους αρχιτέκτονες όπως ο Brunelleschi·
- > τον εξαιρετικό εφευρέτη και καλλιτέχνη Leonardo da Vinci·
- > σπουδαίους φιλοσόφους, όπως ο Thomas More, ο Έρασμος και ο Μοντενιέ (Montaigne)·
- > επιστήμονες, όπως ο Κοπέρνικος και ο Γαλιλαίος (οι οποίοι ανακάλυψαν ότι η Γη και οι άλλοι πλανήτες περιστρέφονται γύρω από τον Ήλιο)·
- > υπέροχα κτίρια, όπως είναι οι πύργοι της κοιλάδας του Λίγηρα·
- > ανανεωμένο ενδιαφέρον για τα δημιουργήματα και τα επιτεύγματα της ανθρωπότητας.

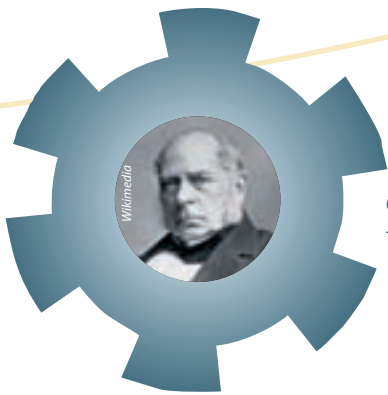
Η Βιομηχανική Επανάσταση

(περίπου από το 1750 έως το 1880 μ.Χ.)

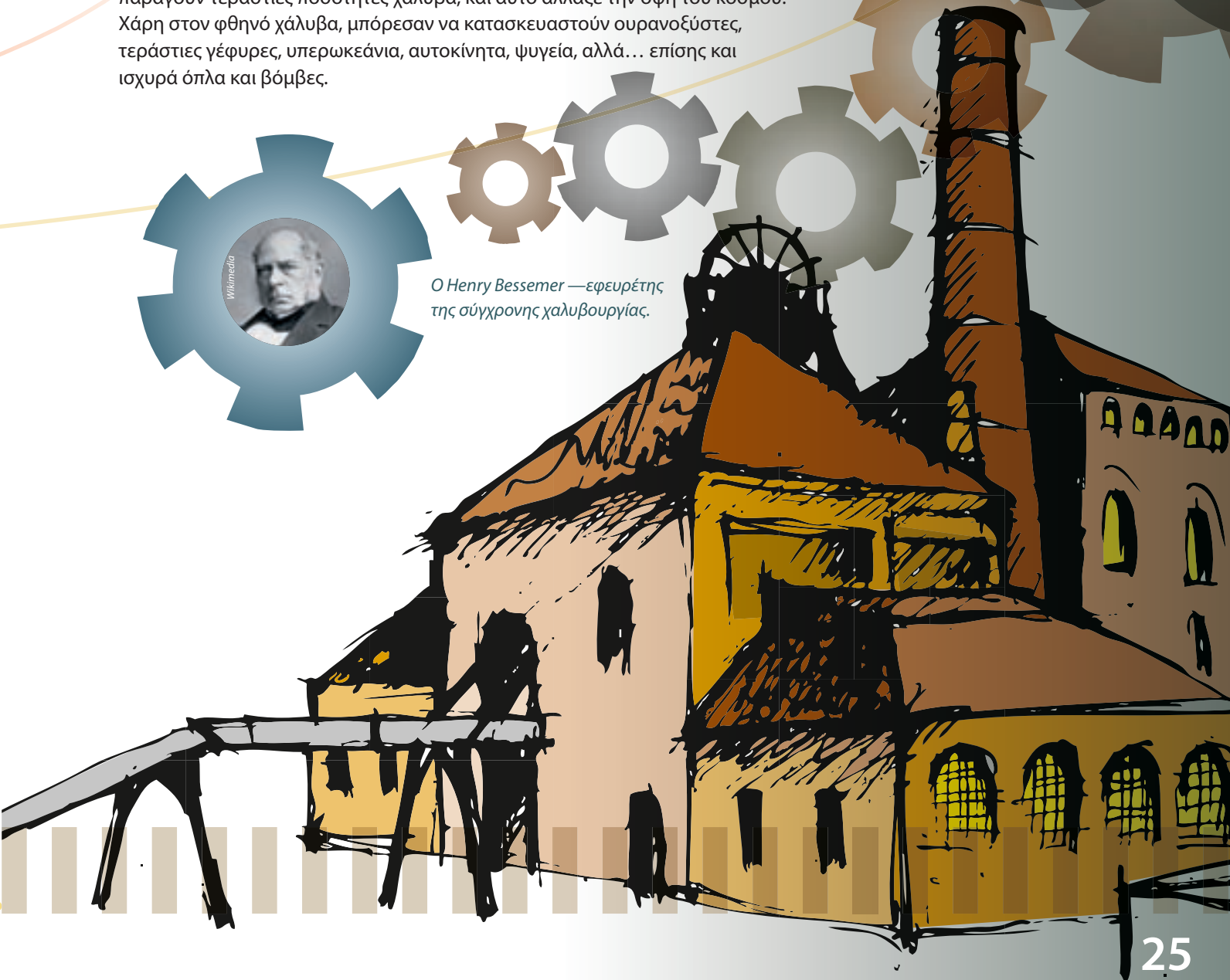
Μια νέα επανάσταση άρχισε στην Ευρώπη πριν από περίπου 250 χρόνια —στον τομέα της «βιομηχανίας». Όλα ξεκίνησαν από μια ενεργειακή κρίση. Επί πολλές χιλιετίες, οι άνθρωποι έκαιγαν ξύλα και ξυλοκάρβουνα. Τότε όμως, πλέον, σε ορισμένα μέρη της Ευρώπης τα δάση είχαν εξαφανιστεί! Τι άλλο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως καύσιμο;

Η απάντηση ήταν: οι λιθάνθρακες. Υπήρχαν μεγάλες ποσότητες στην Ευρώπη και οι ανθρακωρύχοι άρχισαν ανασκαφές για την εξόρυξή τους. Οι λιθάνθρακες τροφοδοτούσαν τις ατμομηχανές που είχαν εφευρεθεί πρόσφατα. Οι λιθάνθρακες μπορούσαν επίσης να υποβληθούν σε θερμική επεξεργασία και να μεταβληθούν σε «κοκ» (coke), που είναι ένα πολύ πιο καθαρό καύσιμο —ιδανικό για την παραγωγή σιδήρου και χάλυβα.

Πριν από περίπου 150 χρόνια, ένας Άγγλος, ο Henry Bessemer, ήταν ο εφευρέτης μιας «υψικαμίνου» που μπορούσε να παράγει αρκετά φθηνά μεγάλες ποσότητες χάλυβα. Τα χαλυβουργεία της Ευρώπης άρχισαν να παράγουν τεράστιες ποσότητες χάλυβα, και αυτό άλλαξε την όψη του κόσμου! Χάρη στον φθινό χάλυβα, μπόρεσαν να κατασκευαστούν ουρανοξύστες, τεράστιες γέφυρες, υπερωκεάνια, αυτοκίνητα, ψυγεία, αλλά... επίσης και ισχυρά όπλα και βόμβες.

Ο Henry Bessemer —εφευρέτης της σύγχρονης χαλυβουργίας.

Οι μεγάλες ανακαλύψεις και οι νέες ιδέες

(από το 1500 έως το 1900 μ.Χ. περίπου)

© E. Benjamin Andrews

Μακέτες δύο πλοίων του Χριστόφορου Κολόμβου.

© Gregorio Lopes

Ο Βάσκο ντα Γκάμα —ο πρώτος θαλασσοπόρος που ταξίδεψε από την Ευρώπη στην Ινδία.

Wikimedia

Διδώ: αυτό το πουλί, που δεν πετούσε, ζούσε τα παλιά χρόνια σε ένα νησί του Ινδικού Ωκεανού. Το είδος εξολοθρεύτηκε από ευρωπαίους αποίκους.

© Catherine Lusnier

Ο Βολτέρος, ένας από τους σημαντικότερους συγγραφείς της εποχής του Διαφωτισμού.

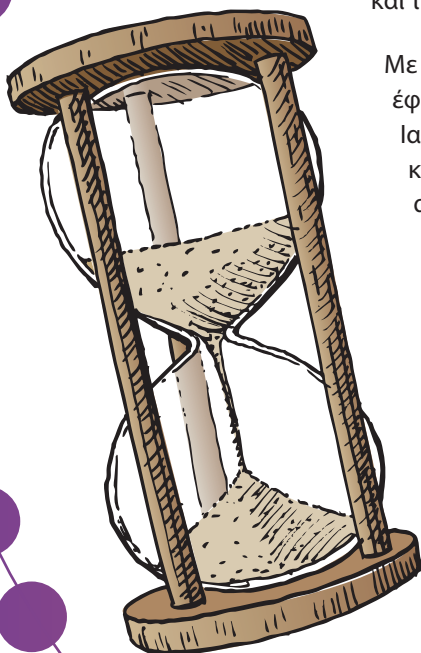
Την εποχή της Αναγέννησης, η σημασία των εμπορικών συναλλαγών με μακρινές χώρες αυξανόταν συνεχώς για τους εμπόρους της Ευρώπης, που πουλούσαν εμπορεύματα, στην Ινδία π.χ., και επέστρεφαν φέρνοντας μαζί τους ακριβά μπαχαρικά και πολύτιμους λίθους. Όμως, τα χερσαία ταξίδια ήταν δύσκολα και διαρκούσαν πολύ, γι' αυτό οι έμποροι προσπαθούσαν να φτάσουν στην Ινδία από τη θάλασσα. Το πρόβλημα ήταν ότι στη μέση της θαλάσσιας αυτής διαδρομής βρισκόταν η Αφρική —που είναι απέραντη!

Ωστόσο, αν το σχήμα της γης ήταν πραγματικά σφαιρικό (πράγμα που οι άνθρωποι είχαν αρχίσει να πιστεύουν), τα πλοία των Ευρωπαίων θα έπρεπε να είναι ικανά να φθάσουν στην Ινδία πλέοντας προς την κατεύθυνση της Δύσης. Έτσι, το 1492, ο Χριστόφορος Κολόμβος και οι ναύτες του ξεκίνησαν από την Ισπανία και διέσχισαν τον Ατλαντικό Ωκεανό. Όμως, αντί να φτάσουν στην Ινδία, ανακάλυψαν τις Μπαχάμες (νησιά της Καραϊβικής θάλασσας, κοντά στις ακτές της Αμερικής).

Ύστερα από λίγο, τους ακολούθησαν και άλλοι εξερευνητές. Κατά το 1497-98, ο Βάσκο ντα Γκάμα —αξιωματικός του ναυτικού της Πορτογαλίας— ήταν ο πρώτος Ευρωπαίος που έφθασε στην Ινδία περιπλέοντας την Αφρική. Το 1519, ένας άλλος πορτογάλος εξερευνητής —ο Φερδινάνδος Μαγγελάνος, που ήταν στην υπηρεσία του βασιλιά της Ισπανίας— οδήγησε την πρώτη ευρωπαϊκή αποστολή που έκανε τον γύρο του κόσμου με πλοίο!

Λίγο αργότερα, τα νησιά της Καραϊβικής και η Αμερική (που την είχαν ονομάσει «Νέο Κόσμο») άρχισαν να εξερευνούνται από Ευρωπαίους που ίδρυσαν εκεί αποικίες. Με άλλα λόγια, οι εξερευνητές αυτοί οικειοποιήθηκαν αυτές τις χώρες που είχαν ανακαλύψει, ισχυριζόμενοι ότι «ανήκαν» πλέον στην ευρωπαϊκή χώρα της καταγωγής τους. Έφεραν μαζί τους την πίστη τους, τις συνήθειες και τη γλώσσα τους —και έτσι τα αγγλικά και τα γαλλικά έγιναν οι κύριες γλώσσες που μιλιούνται στη Βόρεια Αμερική, ενώ στην Κεντρική και Νότια Αμερική μιλιούνται τα ισπανικά και τα πορτογαλικά.

Με την πάροδο του χρόνου, τα πλοία των Ευρωπαίων έφθαναν όλο και πιο μακριά, μέχρι την Κίνα, την Ιαπωνία, τη Νοτιοανατολική Ασία, την Αυστραλία και την Ωκεανία. Οι ναυτικοί που επέστρεφαν από αυτές τις μακρινές χώρες έλεγαν ότι είχαν δει εκεί πλάσματα παράξενα, πολύ διαφορετικά από τους κατοίκους της Ευρώπης. Αυτό παρακίνησε τους επιστήμονες να πάνε να εξερευνήσουν αυτές τις χώρες και να φέρουν μαζί τους επιστρέφοντας ζώα και φυτά για τα μουσεία της Ευρώπης. Τον 19ο αιώνα, πολλοί ευρωπαίοι εξερευνητές περιπλανήθηκαν στην καρδιά της Αφρικής και, κατά το 1910, τα ευρωπαϊκά έθνη είχαν αποικήσει το μεγαλύτερο μέρος της αφρικανικής ηπείρου.

Εν τω μεταξύ, στην Ευρώπη, οι επιστήμονες ανακάλυπταν όλο και περισσότερα στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο κόσμος. Ορισμένοι γεωλόγοι, καθώς μελετούσαν τα ορυκτά και τα απολιθώματα, άρχισαν να αναρωτιούνται πώς είχε αρχίσει να σχηματίζεται η Γη και ποια ήταν η πραγματική της ηλικία. Δύο σημαντικοί επιστήμονες, ο Ζαν-Μπατίστ Λαμάρκ (στη Γαλλία) και ο Κάρολος Δαρβίνος (στην Αγγλία) έφθασαν τελικά στο συμπέρασμα ότι τα ζώα και τα φυτά είχαν «εξελιχθεί» —περνώντας από το ένα είδος στο άλλο, κατά τη διάρκεια πολλών εκατομμυρίων ετών.

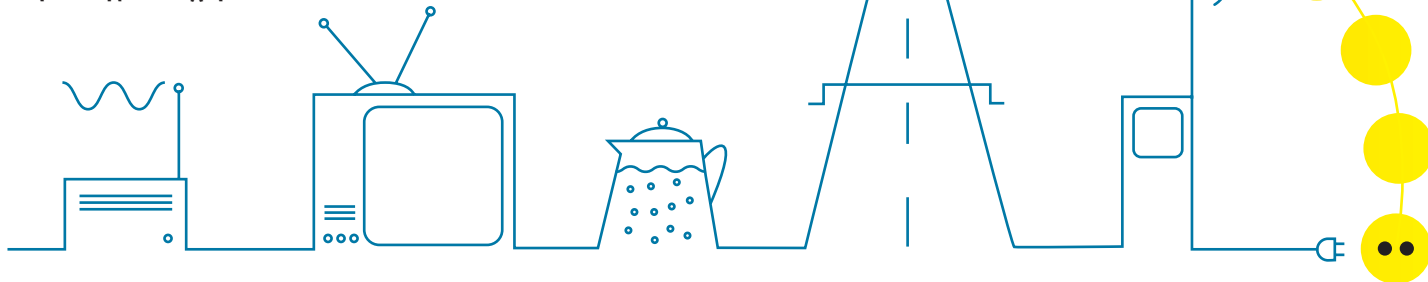
Τον 18ο αιώνα, οι αναζητήσεις των ανθρώπων αφορούσαν επίσης και άλλα σημαντικά ζητήματα —όπως, με ποιον τρόπο θα πρέπει να κυβερνούνται οι χώρες, και ποια δικαιώματα και ελευθερίες θα πρέπει να έχουν οι άνθρωποι. Ο συγγραφέας Jean-Jacques Rousseau είπε ότι θα πρέπει να υπάρχει ισότητα μεταξύ όλων των ανθρώπων. Ένας άλλος συγγραφέας, ο Βολτέρος, είπε ότι ο κόσμος θα ήταν καλύτερος αν η λογική και η γνώση αντικαθιστούσαν την άγνοια και τη δεισιδαιμονία.

Αυτή η εποχή νέων ιδεών, που ονομάστηκε «Διαφωτισμός», οδήγησε σε μεγάλες αλλαγές σε ορισμένες χώρες —όπως, π.χ., το 1789, η Γαλλική Επανάσταση, κατά την οποία ο λαός αποφάσισε να μην κυβερνάται πλέον από βασιλιάδες και βασίλισσες. Ένα από τα επαναστατικά συνθήματα, «Ελευθερία, ισότητα και αδελφσύνη», έγινε το εθνικό σύνθημα της Γαλλίας.

Ο σύγχρονος κόσμος

Από το 1880 περίπου μέχρι σήμερα

Από τον 19ο και τον 20ό αιώνα, διάφορες ευρωπαϊκές εφευρέσεις έχουν συμβάλει στη δημιουργία του κόσμου όπως τον γνωρίζουμε σήμερα. Παραδείγματος χάριν:

1886 Ο βενζινοκινητήρας

1901 Τα πρώτα ραδιοφωνικά μηνύματα

1909 Ο βακελίτης, το πρώτο πλαστικό

1912

Δεκαετία του '20 Τηλεόραση και αυτοκινητόδρομοι

1935 Το ραντάρ και το σιλόδιάρκεια

1937

1939 Ο στιγμιαίος καφές Το πρώτο αεριωθούμενο αεροπλάνο

Δεκαετία του '40

Ο πρώτος ηλεκτρονικός υπολογιστής

Σήμερα, περίπου το ένα τέταρτο των εργαζομένων στην Ευρώπη παράγουν προϊόντα απαραίτητα για τον σύγχρονο κόσμο: τρόφιμα και ποτά· κινητά τηλέφωνα και ηλεκτρονικούς υπολογιστές· ρούχα και έπιπλα· ηλεκτρικά πλυντήρια και τηλεοράσεις· αυτοκίνητα, λεωφορεία και φορτηγά, καθώς επίσης και ένα σωρό άλλα πράγματα.

Σήμερα, περίπου επτά στους δέκα ευρωπαίους εργαζομένους εργάζονται στον τομέα των «υπηρεσιών». Με άλλα λόγια, εργάζονται σε καταστήματα και ταχυδρομεία, τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες, ξενοδοχεία και εστιατόρια, νοσοκομεία και σχολεία κ.λπ. —είτε πουλώντας πράγματα είτε παρέχοντας υπηρεσίες που χρειάζονται οι άνθρωποι.

© Julia Margaret Cameron

© Zubro/Wikimedia

Ο Κάρολος Δαρβίνος (Charles Darwin) δημοσίευσε το 1859 τη θεωρία του σχετικά με την εξέλιξη.

Το πρώτο τηλέφωνο —εφεύρεση του σκωτσέζου Alexander Graham Bell. Σήμερα, τα πιο σύγχρονα κινητά τηλέφωνα κατασκευάζονται στην Ευρώπη.

Μαθαίνοντας τα διδάγματα της ιστορίας

Είναι λυπηρό ότι η ιστορία της Ευρώπης δεν σηματοδεύτηκε μόνο από σημαντικά επιτεύγματα για τα οποία μπορούμε να είμαστε περήφανοι. Υπάρχουν επίσης ένα σωρό λόγοι για να ντρεπόμαστε. Από αρχαιοτάτων χρόνων, αιματηροί πόλεμοι ξεσπούσαν κάθε λίγο μεταξύ των ευρωπαϊκών εθνών, για λόγους εξουσίας και ιδιοκτησίας, ή για λόγους θρησκευτικούς.

Ως άποικοι, οι Ευρωπαίοι εξολόθρευσαν επίσης εκατομμύρια ιθαγενών των άλλων ηπείρων —είτε σκοτώνοντάς τους με όπλα, είτε με απάνθρωπη μεταχείριση, ή ακόμη και με την ακούσια διάδοση ευρωπαϊκών νόσων σ' αυτούς τους πληθυσμούς. Επίσης, οι Ευρωπαίοι απήγαγαν εκατομμύρια Αφρικανούς και τους μεταχειρίστηκαν σαν σκλάβους.

Οι απάνθρωπες αυτές καταστάσεις κάποτε, ευτυχώς, άλλαξαν. Η δουλεία καταργήθηκε τον 19ο αιώνα και οι περισσότερες αποικίες ανέκτησαν την ανεξαρτησία τους κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα. Και, επιτέλους, η ειρήνη επικράτησε μεταξύ των λαών της Ευρώπης.

Για να μάθεις με ποιον τρόπο, σε παραπέμπουμε στο κεφάλαιο «Πώς ενώθηκε η οικογένεια: η ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Πόλεμος...

Η ιστορία της ευρωπαϊκής οικογένειας είναι, δυστυχώς, γεμάτη συγκρούσεις. Πολλές φορές προξενήθηκαν συγκρούσεις για λόγους εξουσίας ή επειδή πολλές χώρες διεκδικούσαν το ίδιο κομμάτι γης. Ορισμένες φορές, ένας άρχοντας ήθελε να κατακτήσει χώρες γειτονικές του για να επεκτείνει την εξουσία του ή για να αποδείξει ότι ο λαός του ήταν ισχυρότερος και καλύτερος από τους άλλους λαούς.

Κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο, επί πολλούς αιώνες η Ευρώπη βασανιζόταν από αιματηρούς πολέμους. Τον 20ό αιώνα, δύο μεγάλοι πόλεμοι ξέσπασαν στην ήπειρό μας, επεκτάθηκαν, όμως, και στον υπόλοιπο κόσμο. Γι' αυτό ονομάστηκαν παγκόσμιοι πόλεμοι. Εξαιτίας τους σκοτώθηκαν εκατομμύρια άνθρωποι και η Ευρώπη γέμισε με ερείπια και φτώχεια.

Θα μπορούσε να γίνει κάτι για να μην ξαναεμφανιστούν ποτέ αυτές οι καταστροφές; Θα μπορούσαν οι Ευρωπαίοι να μάθουν μια μέρα τον τρόπο να καθίσουν όλοι μαζί γύρω από ένα τραπέζι και να συζητήσουν για τα προβλήματα, αντί να σκοτωθούν; Η απάντηση είναι: ναι!

Αυτό είναι το θέμα του επόμενου κεφαλαίου μας: η ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

... και ειρήνη

Εμείς οι Ευρωπαίοι ανήκουμε σε πολλές διαφορετικές χώρες, με διαφορετικές γλώσσες, παραδόσεις, έθιμα, θρησκείες και ιδεολογίες. Παρ' όλα αυτά, έχουμε ένα σωρό λόγους να πιστεύουμε ότι ανήκουμε όλοι μαζί σε μια μεγάλη οικογένεια.

Να ορισμένοι από αυτούς τους λόγους:

- > Μοιραζόμαστε αυτή την ήπειρο εδώ και πολλές χιλιάδες χρόνια.
- > Οι γλώσσες μας είναι συχνά συγγενείς μεταξύ τους.
- > Σε κάθε χώρα της Ευρώπης, πολλοί κάτοικοι κατάγονται από υπηκόους άλλων χωρών.
- > Οι παραδόσεις μας, τα έθιμα και οι γιορτές μας έχουν συχνά τις ίδιες ρίζες.
- > Μοιραζόμαστε και απολαμβάνουμε τα ωραία έργα μουσικής και τέχνης, καθώς επίσης και τα πολυάριθμα θεατρικά και λογοτεχνικά έργα που μας έχουν κληρονομήσει δημιουργοί από όλη την Ευρώπη, κατά τη διάρκεια όλων αυτών των αιώνων.
- > Σχεδόν όλοι οι Ευρωπαίοι υπερασπίζονται αξίες και ιδέες όπως: η εντιμότητα, οι καλές σχέσεις με τους γείτονες, η ελευθερία να έχει ο καθένας τις ιδέες του, ο αλληλοσεβασμός και η παροχή βοήθειας σε ανθρώπους που βρίσκονται σε ανάγκη.
- > Έτσι, εκτιμούμε όχι μόνο τις διαφορές και τις ιδιαιτερότητες της χώρας και της ιδιαίτερης πατρίδας μας, αλλά επίσης και αυτά που μας ενώνουν, που είναι η κοινή ευρωπαϊκή περιουσία μας.

Η ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος τελείωσε το 1945, αφού έσπειρε τον όλεθρο και τον θάνατο. Είχε αρχικά ξεσπάσει στην Ευρώπη. Πώς θα μπορούσαν οι ηγέτες των ευρωπαϊκών χωρών να εμποδίσουν την επανάληψη μιας τέτοιας αποτρόπαιας κατάστασης; Χρειαζόταν να βρεθεί ένα σχέδιο εντελώς καινούργιο και πραγματικά αποτελεσματικό.

Ο Robert Schuman

Ο Jean Monnet

Μια πραγματικά νέα ιδέα

Ένας Γάλλος, ο Jean Monnet, είχε προβληματιστεί πολύ για το τι θα μπορούσε να γίνει. Κατάλαβε ότι τα σημαντικότερα εφόδια που χρειαζόταν μια χώρα για να κάνει πόλεμο ήταν δύο: ο σίδηρος για την παραγωγή του χάλυβα (για να κατασκευαστούν τάνκς, όπλα, βόμβες κ.λ.π) και ο άνθρακας για την παραγωγή της ενέργειας που χρειάζονται τα εργοστάσια και οι σιδηρόδρομοι. Η Ευρώπη είχε μεγάλες ποσότητες άνθρακα και χάλυβα. Αυτό εξηγούσε για ποιον λόγο οι ευρωπαϊκές χώρες είχαν μπορέσει κατά το παρελθόν να κατασκευάσουν με ευκολία όπλα και να κηρύξουν πολέμους.

Γι' αυτό, ο Jean Monnet πρότεινε μια πολύ τολμηρή νέα ιδέα: πρότεινε οι κυβερνήσεις της Γαλλίας και της Γερμανίας — και ίσως επίσης και άλλων ευρωπαϊκών χωρών — δεν θα έπρεπε στο μέλλον να έχουν τον έλεγχο των ανθρακωρυχείων και των χαλυβουργείων της χώρας τους. Πρότεινε οι βιομηχανίες αυτές να τεθούν υπό τον έλεγχο ανθρώπων από όλες τις χώρες αυτές. Οι άνθρωποι αυτοί θα κάθονταν στο ίδιο τραπέζι για να συζητούν και να παίρνουν αποφάσεις όλοι μαζί. Το αποτέλεσμα θα ήταν ότι δεν θα ήταν πια δυνατόν οι άνθρωποι αυτοί να πολεμούν μεταξύ τους!

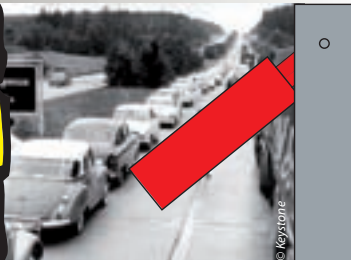
Ο Jean Monnet ήταν πεπεισμένος ότι το σχέδιό του θα μπορούσε να εφαρμοστεί μόνο εφόσον οι ευρωπαίοι ηγέτες θα είχαν τη θέληση να κάνουν αυτή την προσπάθεια. Το συζήτησε με τον φίλο του τον Robert Schuman, ο οποίος ήταν υπουργός της γαλλικής κυβέρνησης και ο οποίος, ενθουσιασμένος μ' αυτή την καταπληκτική ιδέα, την ανακοίνωσε δημόσια σε έναν σημαντικό λόγο που εκφώνησε στις 9 Μαΐου 1950.

Ο λόγος αυτός έπεισε τους ηγέτες όχι μόνο της Γαλλίας και της Γερμανίας, αλλά επίσης και του Βελγίου, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου και των Κάτω Χωρών, οι οποίοι αποφάσισαν όλοι μαζί να συγκεντρώσουν σε έναν κοινό οργανισμό τα ανθρακωρυχεία και τα χαλυβουργεία τους και να δημιουργήσουν μία οντότητα την οποία ονόμασαν «Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα» (ΕΚΑΧ), η οποία θα είχε ειρηνικούς σκοπούς και θα βοηθούσε στην ανοικοδόμηση της Ευρώπης από τα ερείπια του πολέμου.

Η ΕΚΑΧ ιδρύθηκε το 1951.

© Keystone

Ταλαιπωρία στα σύνορα...
Τέτοιες ουρές ήταν κάτι
το συνηθισμένο πριν από λίγα
χρόνια στην Ευρώπη.

Η κοινή αγορά

Οι έξι αυτές χώρες συνεργάστηκαν τόσο καλά, που έπειτα από λίγο αποφάσισαν να δημιουργήσουν μια άλλη οντότητα, την οποία ονόμασαν «Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα» (ΕΟΚ), και την οποία ίδρυσαν το 1957.

«Οικονομική» σημαίνει ότι αφορά την «οικονομία» —με άλλα λόγια, ότι αφορά τα χρήματα, τις επιχειρήσεις, την εργασία και το εμπόριο.

Ένας από τους κύριους στόχους ήταν ότι οι χώρες της ΕΟΚ θα δημιουργούσαν «κοινή αγορά», για να διευκολύνουν τις εμπορικές τους συναλλαγές. Μέχρι τότε, τα φορτηγά, τα τρένα και τα πλοία που μετέφεραν εμπορεύματα από μια χώρα στην άλλη έπρεπε πάντα να σταματούν στα σύνορα, να υποβάλλονται σε έλεγχο και να πληρώνουν χρηματικά ποσά που ονομάζονταν «τελωνειακά τέλη». Αυτό προξενούσε καθυστερήσεις και αύξανε την τιμή των εμπορευμάτων που προέρχονταν από το εξωτερικό.

Το πλεονέκτημα της κοινής αγοράς ήταν η κατάργηση όλων αυτών των ελέγχων στα σύνορα, των καθυστερήσεων και των τελωνειακών δασμών και η δυνατότητα των χωρών να συναλλάσσονται εμπορικά μεταξύ τους σαν να ανήκαν σε μία ενιαία χώρα.

Τα τρόφιμα και η γεωργία

Μία από τις συνέπειες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου ήταν η μεγάλη δυσκολία της Ευρώπης να παράγει τρόφιμα ή να τα εισάγει από άλλες ηπείρους. Η Ευρώπη υπέφερε από έλλειψη τροφίμων ακόμη και στις αρχές της δεκαετίας του '50. Γι' αυτό, η ΕΟΚ αποφάσισε να συμφωνήσει με τους γεωργούς της Ευρώπης για να παράγουν περισσότερα τρόφιμα, όντας εξασφαλισμένοι ότι θα κερδίζουν αξιοπρεπώς τη ζωή τους από τις γεωργικές τους δραστηριότητες.

Η συμφωνία αυτή ονομάστηκε «κοινή αγροτική πολιτική» (ή ΚΓΠ) και πέτυχε. Πέτυχε, μάλιστα, τόσο πολύ, ώστε οι γεωργοί κατέληξαν να παράγουν υπερβολικές ποσότητες τροφίμων, έτσι ώστε η αρχική συμφωνία χρειάστηκε να αλλάξει! Σήμερα, η ΚΓΠ πληρώνει τους αγρότες επίσης για να φροντίζουν την ύπαιθρο.

© Randy Wells Corbis

Μηχανήματα όπως αυτό
χρησιμοποιούνται για
τη συγκομιδή σταριού και
άλλων καλλιιεργειών.

Από την ΕΟΚ στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Χάρη στην κοινή αγορά, η ζωή των κατοίκων της ΕΟΚ είχε γίνει ευκολότερη μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα.

Είχαν περισσότερα χρήματα να δαπανήσουν, περισσότερα τρόφιμα να φάνε και μεγαλύτερη ποικιλία πραγμάτων στα μαγαζιά τους. Αυτό το είδαν και άλλες γειτονικές τους χώρες, έτσι ώστε, τη δεκαετία του '60, ορισμένες από τις χώρες αυτές άρχισαν να ζητούν να προσχωρήσουν κι αυτές.

Ύστερα από πολλά χρόνια συζητήσεων, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Δανία και η Ιρλανδία προσχώρησαν το 1973. Το 1981 ήρθε η σειρά της Ελλάδας, και ακολούθησαν η Πορτογαλία και η Ισπανία το 1986 και η Αυστρία, η Φινλανδία και η Σουηδία το 1995, έτσι ώστε ο αριθμός των μελών της Κοινότητας να φθάσει στα 15.

Η οικογένεια διευρύνεται. Σ' αυτή την εικόνα, η Ελλάδα υπογράφει την προσχώρησή της.

Όλο αυτό το διάστημα, η Κοινότητα άλλαζε. Στο τέλος του 1992, ολοκληρώθηκε η δημιουργία της «ενιαίας αγοράς» (όπως ονομάστηκε), και σημειώνονταν ένα σωρό άλλα επιτεύγματα. Π.χ., οι χώρες της ΕΟΚ συνεργάζονταν για να προστατεύσουν το περιβάλλον και για να κατασκευάσουν καλύτερους δρόμους και σιδηροδρόμους σε ολόκληρη την Ευρώπη. Οι πλουσιότερες χώρες βοηθούσαν τις φτωχότερες για την κατασκευή δρόμων και για άλλα σημαντικά έργα.

Για να διευκολύνουν τη ζωή των ταξιδιωτών, οι περισσότερες χώρες της ΕΟΚ κατόργησαν τους ελέγχους διαβατηρίων στα εσωτερικά σύνορα μεταξύ τους. Ένας κάτοικος μιας χώρας μέλους ήταν ελεύθερος να πάει για να ζήσει και να βρει απασχόληση σε οποιαδήποτε άλλη χώρα μέλος. Οι κυβερνήσεις συζητούσαν μεταξύ τους και άλλες νέες ιδέες — π.χ., τον τρόπο με τον οποίο οι αστυνομικοί των διάφορων χωρών θα μπορούσαν να αλληλοβοηθούνται για την πάταξη της εγκληματικότητας, του λαθρεμπορίου ναρκωτικών και της τρομοκρατίας.

Με λίγα λόγια, η αρχική «λέσχη» είχε τόσο πολύ αλλάξει και τα μέλη της ήταν τόσο περισσότερο ενωμένα μεταξύ τους, ώστε, το 1992, αποφάσισαν να υιοθετήσουν την ονομασία «Ευρωπαϊκή Ένωση» (ΕΕ).

Στην προστασία του περιβάλλοντος συμπεριλαμβάνεται η μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης — παραδείγματος χάρη, χρησιμοποιώντας την αιολική ενέργεια για την παραγωγή ηλεκτρισμού.

Ένας αστυνομικός με σκύλο ελέγχουν μήπως στις αποσκευές κρύβονται ναρκωτικά.

Πώς ενώθηκε η οικογένεια

Εν τω μεταξύ, πολύ σημαντικά γεγονότα συνέβαιναν πέραν των συνόρων της ΕΕ. Επί πολλά χρόνια, οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης ζούσαν αποκομμένες από τη Δυτική Ευρώπη. Δεν είχε κηρυχθεί πόλεμος μεταξύ τους, αλλά οι ηγέτες τους διαφωνούσαν ριζικά μεταξύ τους. Οι ηγέτες των ανατολικών χωρών πίστευαν σε ένα σύστημα διακυβέρνησης το οποίο ονομαζόταν «κομμουνισμός» και το οποίο δεν άφηνε μεγάλη ελευθερία στους ανθρώπους. Εξαιτίας του τρόπου της διακυβέρνησής τους, οι χώρες αυτές ήταν φτωχές σε σύγκριση με τη Δυτική Ευρώπη.

Η διχοτόμηση μεταξύ της Ανατολικής και της Δυτικής Ευρώπης ήταν τόσο έντονη, ώστε συχνά την αποκαλούσαν «σιδηρούν παραπέτασμα». Σε πολλά σημεία μεταξύ αυτών των δύο κόσμων υπήρχαν ψηλά συρματοπλέγματα, ή ακόμη και ένα ψηλό τείχος, όπως αυτό που είχε διχοτομήσει την πόλη του Βερολίνου και ολόκληρη τη Γερμανία. Ήταν παρά πολύ δύσκολο να πάρει κανείς άδεια για να διασχίσει αυτά τα σύνορα. Τελικά, το 1989, η διχοτόμηση και οι διαφωνίες τελείωσαν. Το Τείχος του Βερολίνου γκρεμίστηκε και το «σιδηρούν παραπέτασμα» έπαψε να υπάρχει. Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα, η Γερμανία επανενώθηκε. Οι λαοί της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης άρχισαν να επιλέγουν νέες κυβερνήσεις που απέρριπταν το παλιό άτεγκτο κομμουνιστικό σύστημα.

1989:
η πτώση του Τείχους
του Βερολίνου.

Επιτέλους, ήταν ελεύθεροι! Ήταν μια υπέροχη ιστορική στιγμή αυτή η απελευθέρωση και οι άνθρωποι πανηγύριζαν. Οι χώρες που είχαν επανακτήσει την ελευθερία τους άρχισαν να ζητούν να προσχωρήσουν κι αυτές στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα δημιουργήθηκε μια ολόκληρη «ουρά» από χώρες «υποψήφιες» για προσχώρηση, που περίμεναν για να γίνουν μέλη της ΕΕ.

Προτού να μπορέσει μια χώρα να προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οικονομία της πρέπει να λειτουργεί ικανοποιητικά. Πρέπει επίσης να είναι δημοκρατική — με άλλα λόγια, οι υπήκοοί της πρέπει να είναι ελεύθεροι να επιλέγουν αυτούς που θέλουν να τους κυβερνούν, και η χώρα αυτή πρέπει να σέβεται τα δικαιώματα του ανθρώπου. Στα δικαιώματα του ανθρώπου συμπεριλαμβάνονται το δικαίωμα να εκφράζεται κανείς ελεύθερα, το δικαίωμα να μην πηγαίνει στη φυλακή αν δεν έχει δικαστεί αμερόληπτα, το δικαίωμα να μην υποβάλλεται σε βασανιστήρια και επίσης πολλά άλλα σημαντικά δικαιώματα.

Οι πρώην κομμουνιστικές χώρες εργάστηκαν σκληρά προς όλες αυτές τις κατευθύνσεις και, μερικά χρόνια αργότερα, οκτώ από τις χώρες αυτές ήταν έτοιμες: η Τσεχική Δημοκρατία, η Εσθονία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Σλοβακία και η Σλοβενία.

Οι χώρες αυτές προσχώρησαν στην ΕΕ την 1η Μαΐου 2004, μαζί με δύο μεσογειακές νησιωτικές χώρες — την Κύπρο και τη Μάλτα. Την 1η Ιανουαρίου 2007, δύο ακόμη πρώην κομμουνιστικές χώρες, η Βουλγαρία και Ρουμανία, προσχώρησαν στην Ένωση. Τον Ιούλιο του 2013 η Κροατία θα προσχωρήσει στην ΕΕ που θα αποτελείται συνολικά από 28 χώρες.

Ήταν η πρώτη φορά που τόσο πολλές χώρες προσχώρησαν στην ΕΕ μέσα σε ένα τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Πρόκειται για μια πραγματική «οικογενειακή επανένωση», που ενώνει το ανατολικό, το κεντρικό και το δυτικό τμήμα της Ευρώπης.

Οι σημαίες των 27
μελών της ΕΕ.

Οι δραστηριότητες της ΕΕ

Η ΕΕ προσπαθεί να βελτιώνει τη ζωή των κατοίκων της, από πολλές απόψεις. Αναφέρουμε ορισμένα παραδείγματα.

Η ρύπανση δεν γνωρίζει σύνορα, γι' αυτό όλες οι ευρωπαϊκές χώρες συνεργάζονται για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον

Το περιβάλλον ανήκει σε όλους, γι' αυτό τον λόγο οι διάφορες χώρες πρέπει να συνεργάζονται για να το προστατεύουν. Η ΕΕ διαθέτει κανονισμούς για την πρόληψη της ρύπανσης και για την προστασία των άγριων πτηνών (για παράδειγμα). Οι κανονισμοί αυτοί ισχύουν σε όλες τις χώρες της ΕΕ και οι κυβερνήσεις τους είναι υποχρεωμένες να εξασφαλίζουν την τήρησή τους. Άλλο ένα πρόβλημα που οι χώρες δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν μεμονωμένα είναι η κλιματική αλλαγή, που ονομάζεται και υπερθέρμανση του πλανήτη. Για τον λόγο αυτό, οι χώρες της ΕΕ συμφώνησαν να συνεργαστούν για τη μείωση των εκπομπών που παράγουν και οι οποίες βλάπτουν την ατμόσφαιρα και προκαλούν την υπερθέρμανση του πλανήτη. Η ΕΕ επιδιώκει επίσης να πείσει και άλλες χώρες να δράσουν με τον ίδιο τρόπο.

Το ευρώ μπορεί να χρησιμοποιείται από όλες τις χώρες της ΕΕ.

Το ευρώ

Τον παλιό καιρό, κάθε χώρα της Ευρώπης είχε το δικό της διαφορετικό «εθνικό νόμισμα». Σήμερα υπάρχει ένα ενιαίο νόμισμα, το ευρώ, το οποίο μπορούν να επιλέξουν να υιοθετήσουν όλες οι χώρες της ΕΕ. Το να υπάρχει ένα ενιαίο νόμισμα είναι ένα στοιχείο που διευκολύνει τις επιχειρηματικές και τις εμπορικές δραστηριότητες, καθώς επίσης και τα ταξίδια και τις αγορές σε ολόκληρη την ΕΕ, χωρίς να χρειάζεται να αλλάξει κανείς από το ένα νόμισμα στο άλλο. Επίσης, κατέστησε την οικονομία πιο σταθερή σε περιόδους κρίσης.

Αν συγκρίνει κανείς τα κέρματα του ευρώ, βλέπει ότι στη μία όψη τους υπάρχει ένα σχέδιο που αντιπροσωπεύει τη χώρα από την οποία προέρχεται. Η άλλη όψη είναι ομοιόμορφη για όλες τις χώρες.

Σπουδαστές από διάφορες χώρες σπουδάζουν μαζί, με τη στήριξη της ΕΕ.

Η ελευθερία!

Οι κάτοικοι της ΕΕ είναι ελεύθεροι να ζουν, να εργάζονται ή να σπουδάζουν σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ της επιλογής τους, και η ΕΕ κάνει ό,τι μπορεί για να διευκολύνει τη μεταγκατάσταση των ανθρώπων από μια χώρα στην άλλη. Σήμερα, όταν κανείς διασχίζει τα σύνορα μεταξύ των περισσότερων χωρών της ΕΕ, δεν χρειάζεται πια διαβατήριο. Η ΕΕ ενθαρρύνει τους σπουδαστές και τους νέους να πηγαίνουν για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα σε μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα για να σπουδάσουν ή να αποκτήσουν κατάρτιση.

© Javier Larrea/Van Parys

Είναι πολύ σημαντικό να παρέχεται κατάρτιση σε ανθρώπους που θέλουν να εργαστούν σε νέα είδη απασχόλησης.

Η απασχόληση

Είναι σημαντικό οι άνθρωποι να έχουν μια δουλειά που τους ικανοποιεί και για την οποία έχουν τα κατάλληλα προσόντα. Ένα μέρος της αμοιβής που κερδίζουν οι εργαζόμενοι χρησιμεύει για τη χρηματοδότηση νοσοκομείων και σχολείων και για τη φροντίδα των ηλικιωμένων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ΕΕ κάνει ό,τι μπορεί για να δημιουργεί νέες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης για όλους όσοι είναι σε θέση να εργαστούν. Βοηθά τους ανθρώπους να δημιουργούν νέες επιχειρήσεις και χρηματοδοτεί την κατάρτιση των ανθρώπων που θέλουν να μάθουν ένα νέο επάγγελμα.

© Stephen Meadows/Van Parys

Η ΕΕ συμβάλλει στη χρηματοδότηση της κατασκευής νέων δρόμων.

Η παροχή βοήθειας στις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα

Η ζωή δεν είναι εύκολη για όλους τους ανθρώπους σε όλα τα μέρη της Ευρώπης. Σε ορισμένες περιοχές, δεν υπάρχουν αρκετές θέσεις απασχόλησης για τους ανθρώπους, επειδή πολλά ορυχεία ή εργοστάσια έχουν κλείσει. Σε ορισμένες άλλες περιοχές, η καλλιέργεια της γης είναι προβληματική λόγω του κλίματος, ή οι εμπορικές συναλλαγές είναι δύσκολες, επειδή δεν είναι ικανοποιητικά τα οδικά και τα σιδηροδρομικά δίκτυα.

Η ΕΕ αντιμετωπίζει τα προβλήματα αυτά συγκεντρώνοντας χρήματα από όλα τα κράτη μέλη της, τα οποία χρησιμοποιεί για να βοηθά τις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα. Π.χ., βοηθά για την κατασκευή νέων δρόμων και σιδηροδρομικών διασυνδέσεων και βοηθά επίσης τις επιχειρήσεις να προσφέρουν νέες θέσεις απασχόλησης στους εργαζομένους.

Η παροχή βοήθειας στις φτωχές χώρες

Σε πολλές χώρες στον κόσμο, οι άνθρωποι πεθαίνουν ή ζουν με μεγάλη δυσκολία, εξαιτίας πολέμων, επιδημιών και φυσικών καταστροφών, όπως η ξηρασία ή οι πλημμύρες. Πολύ συχνά, οι χώρες αυτές δεν έχουν αρκετά χρήματα για να κατασκευάσουν τα σχολεία και τα νοσοκομεία, τους δρόμους και τα σπίτια που χρειάζονται οι κάτοικοί τους.

Η ΕΕ δίνει χρήματα σ' αυτές τις χώρες και στέλνει δασκάλους, γιατρούς, μηχανικούς και άλλους ειδικευμένους ανθρώπους για να εργαστούν εκεί. Αγοράζει, επίσης, πολλά πράγματα τα οποία παράγουν αυτές οι χώρες, χωρίς να επιβάλλει τελωνειακά τέλη, έτσι ώστε οι φτωχές χώρες να μπορούν να κερδίζουν περισσότερα χρήματα.

© Annie Griffiths/Betty Corbis

Η ΕΕ μοιράζει τρόφιμα σε ανθρώπους που χρειάζονται βοήθεια.

Η ευρωπαϊκή σημαία.

Η ειρήνη

Χάρη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουν αναπτυχθεί δεσμοί φιλίας μεταξύ πολλών ευρωπαϊκών χωρών. Φυσικά, δεν συμφωνούν πάντοτε για τα πάντα, αλλά, αντί να κάνουν πολέμους, οι ηγέτες των χωρών της ΕΕ κάθονται γύρω από ένα τραπέζι για να επιλύσουν τις διαφωνίες τους.

Έτσι, το όνειρο του Jean Monnet και του Robert Schuman έχει γίνει πραγματικότητα.

Χάρη στην ΕΕ, επικρατεί ειρήνη μεταξύ των μελών της. Η ΕΕ καταβάλλει επίσης προσπάθειες για την εξασφάλιση αδιάκοπης ειρήνης μεταξύ των γειτόνων της, καθώς επίσης και στον κόσμο γενικότερα. Π.χ., οι στρατιωτικοί και οι αστυνομικοί της ΕΕ βοηθούν για τη διατήρηση της ειρήνης στην πρώην Γιουγκοσλαβία, η οποία δοκιμάστηκε από σκληρές μάχες πριν από λίγα χρόνια.

Αυτές είναι λίγες μόνο από τις δραστηριότητες της ΕΕ. Υπάρχουν και πολλές άλλες ακόμη. Το γεγονός και μόνο ότι ζούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση επηρεάζει όλες σχεδόν τις πτυχές της ζωής μας. Ποια πράγματα θα πρέπει να κάνει η ΕΕ και ποια όχι; Αυτό θα το αποφασίσουν οι λαοί της ΕΕ. Πώς μπορούμε να πούμε τη γνώμη μας; Βρείτε το στο επόμενο κεφάλαιο.

Η Ευρώπη έχει τη δική της σημαία και τον δικό της ύμνο —την Ωδή στη Χαρά από την ένατη συμφωνία του Μπετόβεν. Τα λόγια αυτού του ύμνου είχαν αρχικά γραφτεί στα γερμανικά, όταν όμως χρησιμοποιείται ως ευρωπαϊκός ύμνος δεν έχει λόγια —μόνο μια μελωδία. Μπορείς να την ακούσεις στο διαδίκτυο:

europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/anthem/index_el.htm

Η ΕΕ και οι γείτονές της

► **Ταιριάξτε τις πρωτεύουσες με τις χώρες** ?

- 1 Σόφια
- 2 Βρυξέλλες
- 3 Πράγα
- 4 Κοπεγχάγη
- 5 Βερολίνο
- 6 Τάλιν
- 7 Δουβλίνο
- 8 Αθήνα
- 9 Μαδρίτη
- 10 Παρίσι
- 11 Ρώμη
- 12 Λευκωσία
- 13 Ρίγα
- 14 Βίλνιους
- 15 Λουξεμβούργο
- 16 Βουδαπέστη
- 17 Βαλέτα
- 18 Άμστερνταμ
- 19 Βιέννη
- 20 Βαρσοβία
- 21 Λισαβόνα
- 22 Βουκουρέστι
- 23 Λιουμπλιάνα
- 24 Μπρατισλάβα
- 25 Ελσίνκι
- 26 Στοκχόλμη
- 27 Λονδίνο

Επεξηγηματικό κείμενο:

Οι **χρωματισμένες χώρες** είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Οι **χώρες που απεικονίζονται με ραβδώσεις** έχουν την πρόθεση να προσχωρήσουν στην ΕΕ. Η Κροατία θα προσχωρήσει στην ΕΕ την 1η Ιουλίου 2013.

Οι **υπόλοιπες χώρες**, συμπεριλαμβανομένων αυτών που εντοπίζονται με ένα λευκό κυκλάκι, είναι οι γείτονες της ΕΕ.

Οι **κουκίδες** δείχνουν πού βρίσκονται οι πρωτεύουσες.

Το Κράτος της Πόλης του Βατικανού βρίσκεται στη Ρώμη.

Ορισμένα νησιά και άλλα εδάφη που ανήκουν στη Γαλλία, την Πορτογαλία και την Ισπανία αποτελούν μέρος της ΕΕ. Βρίσκονται όμως πολύ μακριά από την ηπειρωτική Ευρώπη, γι' αυτό τα έχουμε τοποθετήσει σε τετραγωνάκι (άνω δεξιά).

Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι χώρες αναφέρονται με την αλφαβητική σειρά με την οποία ονομάζονται στη γλώσσα ή στις γλώσσες κάθε χώρας (εντός παρενθέσεων).

(*) Η πλήρης ονομασία αυτής της χώρας είναι «το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας», αλλά χάρη συντομίας ονομάζεται συνήθως Βρετανία, Ηνωμένο Βασίλειο ή ΗΒ.

Τα αριθμητικά στοιχεία για τον πληθυσμό κάθε χώρας ανάγονται στο 2011.

Πηγή: Eurostat.

Σημαία	Χώρα	Πρωτεύουσα	Πληθυσμός
	Βέλγιο (Belgique/België)	Βρυξέλλες (Bruxelles/ Brussel)	11 εκατ.
	Βουλγαρία (България/Bulgaria)	Σόφια (София / Sofija)	7,5 εκατ.
	Τσεχική Δημοκρατία (Česká republika)	Πράγα (Praha)	10,5 εκατ.
	Δανία (Danmark)	Κοπεγχάγη (København)	5,6 εκατ.
	Γερμανία (Deutschland)	Βερολίνο (Berlin)	81,7 εκατ.
	Εσθονία (Eesti)	Τάλιν (Tallinn)	1,3 εκατ.
	Ιρλανδία (Éire/Ireland)	Δουβλίνο (Baile Atha Cliath / Dublin)	4,5 εκατ.
	Ελλάδα (Ελλάδα/Elláda)	Αθήνα (Αθήνα / Athinaí)	11,3 εκατ.
	Ισπανία (España)	Μαδρίτη (Madrid)	46,2 εκατ.
	Γαλλία (France)	Παρίσι (Paris)	65,1 εκατ.
	Ιταλία (Italia)	Ρώμη (Roma)	60,6 εκατ.
	Κύπρος (Κύπρος/Cypros) (Κίβρις)	Λευκωσία (Λευκωσία / Lefkosia) (Lefkosa)	0,8 εκατ.
	Λετονία (Latvija)	Ρίγα (Rīga)	2,2 εκατ.
	Λιθουανία (Lietuva)	Βίλνιους (Vilnius)	3,2 εκατ.
	Λουξεμβούργο (Luxemburg)	Λουξεμβούργο (Luxemburg)	0,5 εκατ.
	Ουγγαρία (Magyarország)	Βουδαπέστη (Budapest)	10 εκατ.
	Μάλτα (Malta)	Βαλέτα (Valletta)	0,4 εκατ.
	Κάτω Χώρες (Nederland)	Άμστερνταμ (Amsterdam)	16,7 εκατ.
	Αυστρία (Österreich)	Βιέννη (Wien)	8,4 εκατ.
	Πολωνία (Polska)	Βαρσοβία (Warszawa)	38,2 εκατ.
	Πορτογαλία (Portugal)	Λισαβόνα (Lisboa)	10,6 εκατ.
	Ρουμανία (România)	Βουκουρέστι (București)	21,4 εκατ.
	Σλοβενία (Slovenija)	Λιουμπλιάνα (Ljubljana)	2 εκατ.
	Σλοβακία (Slovensko)	Μπρατισλάβα (Bratislava)	5,4 εκατ.
	Φινλανδία (Suomi/Finland)	Ελσίνκι (Helsinki / Helsingfors)	5,4 εκατ.
	Σουηδία (Sverige)	Στοκχόλμη (Stockholm)	9,4 εκατ.
	Ηνωμένο Βασίλειο (*) (United Kingdom)	Λονδίνο (London)	62,4 εκατ.

Εξερεύνηση της Ευρώπης! Κουίζ

(Υπόδειξη: μπορείτε να βρείτε τις απαντήσεις όλων των ερωτήσεων σε αυτό το φυλλάδιο)

1. Πόσες ήπειροι υπάρχουν στον κόσμο;
2. Ποιες δύο πόλεις συνδέει η σήραγγα της Μάγχης;
3. Πώς ονομάζεται το φαινόμενο κατά το οποίο τα πουλιά πετούν προς τον Νότο το φθινόπωρο για να περάσουν τον χειμώνα σε θερμότερες περιοχές;
4. Πώς ονομάζεται η μέθοδος σύμφωνα με την οποία οι αγρότες ποτίζουν τα χωράφια τους με νερό από το έδαφος ή τα ποτάμια;
5. Ονομάστε ένα είδος θαλάσσιου ζώου που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εκτροφής.
6. Τι σημαίνει ο όρος «δημοκρατία»;
7. Ποιο υλικό που χρησιμοποιείται στις ατμομηχανές κατέστησε δυνατή τη Βιομηχανική Επανάσταση;
8. Ποιο ιστορικό γεγονός έλαβε χώρα το 1789;
9. Σε ποια δεκαετία εφευρέθηκε ο ηλεκτρονικός υπολογιστής;
10. Πόσες χώρες είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης;
11. Κάθε πότε γίνονται ευρωπαϊκές εκλογές;
12. Πού βρίσκεται η έδρα του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων;

Θέλεις να παίξεις παιχνίδια, να δοκιμάσεις τις γνώσεις σου και να εξερευνήσεις περισσότερο την Ευρώπη; Πήγαινε στη σελίδα europa.eu/europage/explora

Υπουργοί των κυβερνήσεων
όλων των κρατών
της Ένωσης συνεδριάζουν
για να θεσπίσουν
το ευρωπαϊκό δίκαιο.

Πώς λαμβάνει αποφάσεις η ΕΕ

Όπως μπορείς να φανταστείς, η οργάνωση της ΕΕ και η λειτουργία της απαιτούν πολλές προσπάθειες πολλών ανθρώπων. Αλλά ποιος κάνει τι;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Στις Βρυξέλλες, μια ομάδα γυναικών και ανδρών (ένας/μία εκπρόσωπος από κάθε χώρα της ΕΕ) συνεδριάζουν κάθε Τετάρτη για να συζητήσουν τι πρέπει να γίνει στη συνέχεια. Οι άνθρωποι αυτοί προτείνονται ως υποψήφιοι από την κυβέρνηση της χώρας τους, αλλά εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

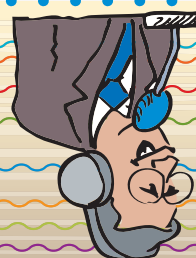
Αποκαλούνται «επίτροποι» και συγκροτούν όλοι μαζί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η δουλειά τους είναι να σκέπτονται σχετικά με το τι θα ήταν το καλύτερο για την ΕΕ στο σύνολό της, και να προτείνουν νέους νόμους για την ΕΕ στο σύνολό της. Οι νόμοι προτείνονται από την Επιτροπή και αποφασίζονται τόσο από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και από το Συμβούλιο.

Για να φέρουν σε πέρας το έργο τους αυτό, τους βοηθούν εμπειρογνώμονες, δικηγόροι, γραμματείς, μεταφραστές κ.λπ. Εκτελούν την ημερήσια εργασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αντιπροσωπεύει όλους τους ανθρώπους που ζουν στην ΕΕ. Συνεδριάζει με όλα τα μέλη του κάθε μήνα, στο Στρασβούργο (Γαλλία), και αποφασίζει τους νέους νόμους που προτείνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελείται από 754 ευρωβουλευτές. Οι ευρωβουλευτές εκλέγονται κάθε πέντε χρόνια με εκλογές στις οποίες ψηφίζουν όλοι οι ενήλικες πολίτες της ΕΕ. Ψηφίζοντας τους ευρωβουλευτές μας και μιλώνοντας με αυτούς, μπορούμε να εκφράσουμε την άποψή μας σχετικά με τα όσα αποφασίζει να κάνει η ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Αυτό το Συμβούλιο αποτελείται από όλους τους ηγέτες των χωρών της ΕΕ που συνεδριάζουν τακτικά σε «συνεδριάσεις κορυφής» για να συζητήσουν σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο εξελίσσονται τα πράγματα στην Ευρώπη και να χαράξουν τη στρατηγική για την Ευρώπη. Δεν συζητούν λεπτομερώς τα θέματα, όπως ο τρόπος διατύπωσης νέων νόμων.

Το Συμβούλιο

Οι νέοι νόμοι για την Ευρώπη πρέπει να συζητούνται από τους υπουργούς των κυβερνήσεων όλων των κρατών της ΕΕ και όχι μόνον από τους ευρωβουλευτές. Όταν συνεδριάζουν όλοι μαζί οι υπουργοί, αποκαλούνται «Συμβούλιο».

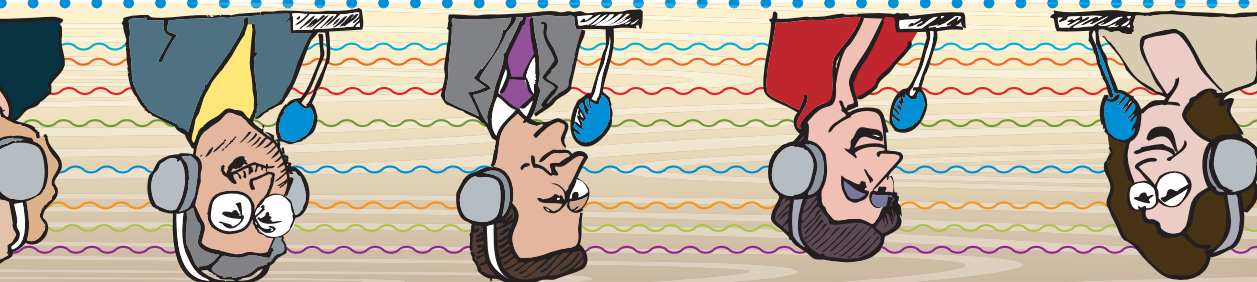
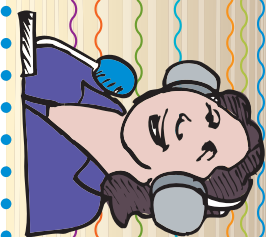
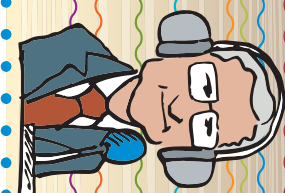
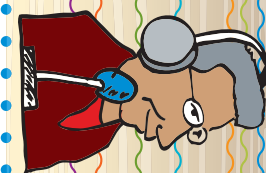
Αφού συζητήσει σχετικά με μια πρόταση, το Συμβούλιο τη βάζει σε ψηφοφορία. Υπάρχουν κανόνες σχετικά με τον αριθμό των ψήφων που διαθέτει κάθε χώρα και τον αριθμό των ψήφων που χρειάζονται για να εγκριθεί ένας νόμος. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι κανόνες επιβάλλουν την πλήρη συμφωνία όλων των μελών του Συμβουλίου.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

Σε περίπτωση που μια χώρα δεν εφαρμόζει σωστά τον νόμο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τής στέλνει προειδοποίηση και μπορεί να την καταγγείλει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, που εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Καθήκον του Δικαστηρίου είναι να εξασφαλίζει ότι οι ευρωπαϊκοί νόμοι ισχύουν και εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλα τα κράτη μέλη. Το Δικαστήριο απαρτίζεται από έναν δικαστή από κάθε κράτος μέλος.

Υπάρχουν και άλλες ομάδες ανθρώπων (επιτροπές εμπειρογνομόνων κ.λπ.) που συμμετέχουν σ' αυτές τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στην ΕΕ, επειδή είναι σημαντικό να λαμβάνονται σωστές αποφάσεις.

Το αύριο...

Μία από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη σήμερα είναι πώς θα εξασφαλίσει ότι οι νέοι θα έχουν εργασία και καλό μέλλον. Δεν είναι εύκολο, επειδή οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πρέπει να ανταγωνιστούν με επιχειρήσεις από άλλα μέρη του κόσμου, που ίσως να μπορούν να κάνουν το ίδιο έργο με μικρότερο κόστος.

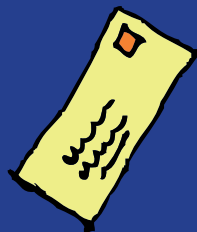
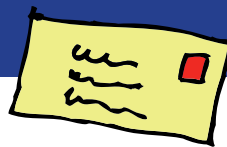
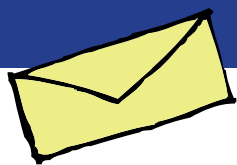
Υπάρχουν και άλλα μεγάλα προβλήματα σήμερα τα οποία μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο από χώρες ανά τον κόσμο που συνεργάζονται μεταξύ τους. Για παράδειγμα:

- > ρύπανση και κλιματική αλλαγή,
- > πείνα και φτώχεια,
- > διεθνής εγκληματικότητα και τρομοκρατία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί να αντιμετωπίσει αυτά τα προβλήματα, αλλά δεν είναι πάντα εύκολο για τόσο πολλές διαφορετικές κυβερνήσεις και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να συμφωνήσουν ως προς το τι πρέπει να πράξουν. Το ότι οι κανόνες λήψης αποφάσεων στην ΕΕ είναι μάλλον πολύπλοκοι δεν είναι κάτι που βοηθά.

Επιπλέον, πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι ψηφίζοντας απλά τους ευρωβουλευτές τους κάθε πέντε έτη δεν τους παρέχει αρκετή δυνατότητα έκφρασης της γνώμης τους ως προς ό,τι αποφασίζεται στις Βρυξέλλες ή το Στρασβούργο.

... και μετά

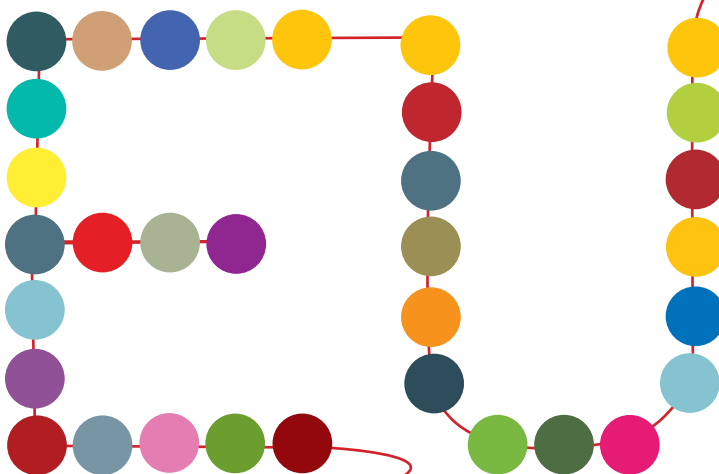
Πρέπει λοιπόν να εξασφαλίσουμε ότι ο καθένας μπορεί να εκφράζει τη γνώμη του ως προς το τι αποφασίζει η ΕΕ.

Πώς μπορούμε να το κάνουμε αυτό; Έχεις κάποιες καλές ιδέες; Ποια είναι τα σημαντικότερα προβλήματα με τα οποία πιστεύεις ότι θα έπρεπε να ασχοληθεί η ΕΕ και τι θα ήθελες να κάνει για αυτά;

Γιατί να μη συζητήσεις τις ιδέες σου με τον δάσκαλο και τους συμμαθητές σου ή να τις γράψεις σε ένα χαρτί και να τις στείλεις στον ευρωβουλευτή σου; Μπορείς να μάθεις ποιος ή ποια είναι, καθώς και την ταχυδρομική διεύθυνσή του/της στον εξής δικτυακό τόπο: europarl.europa.eu/

Μπορείς επίσης να επικοινωνήσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή το Κοινοβούλιο σε μία από τις διευθύνσεις που θα βρεις στο τέλος αυτού του φυλλαδίου. Ίσως επίσης μπορεί να κανονιστεί να επισκεφτεί η τάξη σου τα δύο όργανα.

Είμαστε τα παιδιά της Ευρώπης τού σήμερα: σε λίγο, θα είμαστε οι ενήλικες της Ευρώπης.

Εμείς πρέπει να αποφασίσουμε για το μέλλον μας — όλοι μαζί!

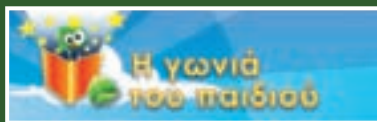

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Για σένα

Γιατί να μην ελέγξεις τα όσα έμαθες από αυτό το βιβλίο και να παίξεις το παιχνίδι «Πάμε να εξερευνήσουμε την Ευρώπη;» στο διαδίκτυο; Πήγαινε στη σελίδα: europa.eu/europago/explore

Kid's Corner

Μπορείτε να βρείτε διασκεδαστικά στοιχεία για όλες τις χώρες της ΕΕ και να μάθετε περισσότερα για την ΕΕ στον δικτυακό τόπο: Kids' Corner. Είναι γεμάτος παιχνίδια και κουίζ!

europa.eu/kids-corner

& τον δάσκαλο ή τη δασκάλα σου

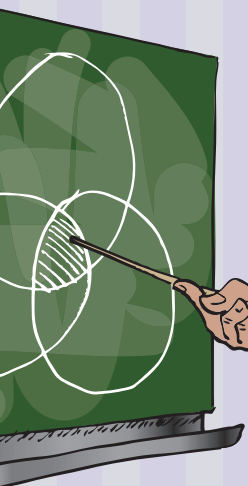
Teachers' Corner

Η Γωνιά των Εκπαιδευτικών, ένας δικτυακός τόπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι ένα ενιαίο κέντρο

όπου μπορείτε να βρείτε διδακτικό υλικό σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις πολιτικές της. Το υλικό αυτό το παρέχουν διάφορα όργανα της ΕΕ και άλλες κυβερνητικές ή μη κυβερνητικές οργανώσεις. Είτε ψάχνετε έμπνευση για τα μαθήματα που παραδίδετε είτε για υπάρχον εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με την ευρωπαϊκή ιστορία και τον πολιτισμό ή ακόμη και για ειδικότερα ζητήματα, όπως η κλιματική αλλαγή, η μείωση της κατανάλωσης της ενέργειας, σίγουρα θα βρείτε κάτι χρήσιμο, που θα ταιριάζει καλύτερα στην ηλικιακή ομάδα των μαθητών σας, στην εξής διεύθυνση:

europa.eu/teachers-corner

Επικοινωνήστε με την ΕΕ

ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες διατίθενται από τον δικτυακό τόπο europa.eu

ΜΕ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ

Σε όλη την Ευρώπη υπάρχουν εκατοντάδες τοπικά κέντρα πληροφοριών της ΕΕ. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σε σας κέντρου στον δικτυακό τόπο: europedirect.europa.eu

ΜΕΣΩ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ Ή ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Η **Europe Direct** είναι μια υπηρεσία που απαντά στα ερωτήματά σας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία τηλεφωνικά, με ατελή κλήση, στον αριθμό **00 800 6 7 8 9 10 11** (ορισμένοι φορείς κινητής τηλεφωνίας δεν παρέχουν πρόσβαση σε αριθμούς 00 800 ή χρεώνουν τις κλήσεις αυτές) [ή πληρώνοντας την κλήση, εφόσον βρίσκεστε εκτός ΕΕ, στον αριθμό **+32 22999696**], ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μέσω του δικτυακού τόπου: europedirect.europa.eu

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Οι εκδόσεις για την ΕΕ είναι προσιτές απλώς με ένα κτύπημα πλήκτρου στον ιστότοπο του EU-Bookshop (Βιβλιοπωλείου της ΕΕ): bookshop.europa.eu

Για πληροφορίες και δημοσιεύματα σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση στα ελληνικά, μπορείτε να απευθυνθείτε:

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα

Βασιλίσσης Σοφίας 2
106 74 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Τηλ. +30 2107251000
Δικτυακός τόπος: ec.europa.eu/ellada/
E-mail: comm-rep-athens@ec.europa.eu

Γραφείο Πληροφοριών Κύπρου

Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Λεωφ. Βύρωνος 30
1096 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Τηλ. +357 22870500
Δικτυακός τόπος: www.europarl.europa.eu/nicosia/
E-mail: epnicosia@europarl.europa.eu

Ευρωπαϊκό Κέντρο Πληροφόρησης στη Λευκωσία

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Κύπρου
Οδός Προεδρικού Μεγάρου 11-13
1081 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Europe Line: 8000 11 12
E-mail: europedirect@eicy.eu
Δικτυακός τόπος: eicy.eu/europedirect

Αντιπροσωπεία στην Κύπρο

Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Λεωφ. Βύρωνος 30
1096 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Τηλ. +357 22817770
Δικτυακός τόπος: ec.europa.eu/cyprus
E-mail: comm-rep-cy@ec.europa.eu

Επίσης, άλλες πηγές πληροφόρησης για την ΕΕ στην Κύπρο είναι οι εξής:

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Κύπρου

Οδός Προεδρικού Μεγάρου 11-13
1081 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Τηλ: +357 22661550
E-mail: eicnews@eicy.eu, europedirect@eicy.eu
Δικτυακός τόπος: www.eicy.eu/

Ευρωπαϊκό Κέντρο Πληροφόρησης στη Λεμεσό

Δήμος Αμμοχώστου
Λεωφόρος Μακαρίου Γ΄ 138
3507 Λεμεσός
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Europe Line: 8000 11 12
E-mail: europedirect@eicy.eu
Δικτυακός τόπος: eicy.eu/europedirect

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Γραφείο για την Ελλάδα

Λεωφόρος Αμαλίας 8
105 57 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Τηλ. +30 2103278900
Δικτυακός τόπος: www.europarl.gr/
E-mail: epathinai@europarl.europa.eu

Αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπάρχουν σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει αντιπροσωπείες και σε άλλα μέρη του κόσμου.

Ανακαλύψτε την Ευρώπη!

Η Ευρώπη: μια ήπειρος όμορφη, με ιστορία σαγηνευτική. Έχει δώσει στον κόσμο πολλούς από τους διασημότερους επιστήμονες, εφευρέτες, καλλιτέχνες και μουσικοσυνθέτες, και από τους δημοφιλέστερους ηθοποιούς και αθλητές.

Επί πολλούς αιώνες, η Ευρώπη μαστιζόταν από πολέμους και διχόνοιες. Όμως, τα τελευταία περίπου 60 χρόνια, οι χώρες αυτής της αρχαίας ηπείρου έχουν επιτέλους αρχίσει να συνεργάζονται ειρηνικά, φιλικά και ενωμένες, σε μια κοινή προσπάθεια για μια καλύτερη Ευρώπη και έναν καλύτερο κόσμο.

Αυτό το παιδικό βιβλίο (για παιδιά από εννιά έως δώδεκα χρονών περίπου) διηγείται αυτή την ιστορία με τρόπο απλό και σαφή. Ιστορεί πολλά ενδιαφέροντα γεγονότα και περιλαμβάνει διάφορες χρωματιστές εικόνες, για να δώσει μια ζωντανή γενική εικόνα της Ευρώπης και να εξηγήσει με λίγα λόγια τι είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση και πώς λειτουργεί.

Πηγαίνετε στον ιστότοπο: europa.eu/kids-corner

Εκεί θα βρείτε πολλά διασκεδαστικά κουίζ και παιχνίδια για να δοκιμάσετε τις γνώσεις σας!

Διασκεδάστε ανακαλύπτοντας!

Υπηρεσία Εκδόσεων

Σαράντα διάσημες μορφές

Πολλοί από τους σημαντικότερους καλλιτέχνες, συνθέτες, ηθοποιούς, εφευρέτες, επιστήμονες και αθλητές του κόσμου είναι Ευρωπαίοι. Έχουμε αναφέρει ορισμένους από αυτούς σε προηγούμενα κεφάλαια. Δεν ήταν δυνατόν να τους συμπεριλάβουμε όλους σ' αυτό το βιβλίο, γι' αυτό αναφέρουμε εδώ μόνο 40 επιπλέον ονόματα από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Έχουμε αφήσει ένα κενό, έτσι ώστε να συμπληρώσεις αυτόν τον κατάλογο με τη δική σου προσωπική επιλογή. Μπορείς να επιλέξεις κάποια διάσημη προσωπικότητα, αθλητική ομάδα ή μουσικό συγκρότημα, από τη χώρα σου ή από κάποια άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Αν θέλεις, μπορείς επίσης να κολλήσεις σ' αυτό το κενό διάστημα μια φωτογραφία του/της ή τους, ή επίσης και ορισμένες πληροφορίες.

Abba

© BPA

Μουσικό συγκρότημα ποπ: Σουηδία

Τα τραγούδια τους ήταν μεγάλες παγκόσμιες επιτυχίες τη δεκαετία του '70 και εξακολουθούν να είναι. Αποτέλεσαν, επίσης, την έμπνευση για τις επιτυχίες του διάσημου μιούζικαλ και της διάσημης ταινίας Mamma Mia.

Αγκάθα Κρίστι

© NHPPT/SPFL

Συγγραφέας: Ηνωμένο Βασίλειο

Είναι κυρίως γνωστή για τα αστυνομικά της μυθιστορήματα, χάρη στα οποία κέρδισε τον τίτλο «Βασίλισσα του εγκλήματος» και θεωρείται μία από τους πιο σημαντικούς και καινοτόμους συγγραφείς σε αυτό το λογοτεχνικό είδος.

Aki Kaurismäki

© Stephanie Reav/For Picture/Corbis

Σκηνοθέτης κινηματογραφικών ταινιών: Φινλανδία

Η πιο διάσημη ταινία του Ο άνθρωπος χωρίς παρελθόν ήταν υποψήφια για Όσκαρ και βραβεύτηκε στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου των Καννών το 2002.

Αλβέρτος Αϊνστάιν

© Philipp Hälsman/Bog/AFAP

Επιστήμονας: Γερμανία

Το 1905 ανακάλυψε την αρχή της «σχετικότητας», με άλλα λόγια, τον τρόπο με τον οποίο η ύλη, η ενέργεια και ο χρόνος είναι αλληλένδετα μεταξύ τους.

Άννα Φρανκ

© From the Jewish Chron

Συγγραφέας: Κάτω Χώρες

Μία από τους πιο γνωστούς Εβραίους που έπεσαν θύματα του Ολοκαυτώματος. Το ημερολόγιό της έγινε ένα από τα πιο διαδεδομένα βιβλία στον κόσμο.

Αντόνιο Βιβάλντι

Wikimedia

Μουσικοσυνθέτης: Ιταλία

Έγραψε πολλά έργα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται Οι τέσσερις εποχές (1725).

Astrid
Lindgren

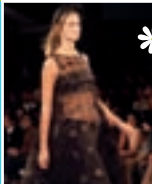

© AMG

Συγγραφέας: Σουηδία

Έγραψε μερικά διάσημα παιδικά βιβλία, όπως η Πίπη Φακιδομούτη. Τα βιβλία της έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και πούλησαν πάνω από 145 εκατομμύρια αντίτυπα σ' όλο τον κόσμο.

Carmen
Kass

© Pierre Vauthier/youyama/Corbis

Μοντέλο: Εσθονία

Βρέθηκε στο εξώφυλλο του περιοδικού Vogue και συμμετείχε σε διαφημιστικές καμπάνιες οίκων, όπως των Chanel και Gucci.

Christo

© Lynn Goldsmith/Corbis

Καλλιτέχνης: Βουλγαρία

Διάσημος για τη «συσκευασία» κτιρίων, μνημείων, ακόμη και δένδρων σε ύφασμα, όπως έκανε με το γερμανικό κοινοβούλιο το 1995.

Dun Karm
Psaila

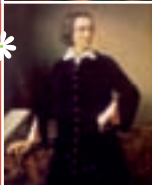

Wikimedia

Ποιητής: Μάλτα

Ερεύνησε την ιστορία της Μάλτας μέσω της ποίησης, για να επιβεβαιώσει την πολιτιστική και εθνική ταυτότητά της. Αργότερα, οι στίχοι του μελοποιήθηκαν και αποτέλεσαν τον εθνικό της ύμνο.

Φραντς
Λιστ

Wikimedia

Μουσικοσυνθέτης: Ουγγαρία

Έγραψε ορισμένα από τα δυσκολότερα κομμάτια για πιάνο στον κόσμο, όπως οι Υπερβατικές μελέτες.

Φρειδερίκος
Σοπέν

Wikimedia

Μουσικοσυνθέτης και πιανίστας: Πολωνία

Έγραψε πάρα πολλά έργα για πιάνο, μεταξύ των οποίων τα περίφημα Νυκτερινά.

Γκαμπριέλ
«Κοκό»
Σανέλ

© Man by

Σχεδιάστρια μόδας: Γαλλία

Τα καινοτόμα γυναικεία ρούχα που σχεδίασε την κατέστησαν σημαντική μορφή της μόδας του 20ού αιώνα.

George
Michael

© MIA/PPP

Διεθνής ποπ σταρ: Κύπρος

Έγινε διάσημος με επιτυχίες όπως το Last Christmas, ενώ έχει πουλήσει πάνω από 80 εκατομμύρια singles.

Georges
Remi
(Hergé)

© Beiga/ARF

Συγγραφέας κόμικς: Βέλγιο

Διάσημος κυρίως για τη σειρά βιβλίων κόμικς Οι περιπέτειες του Τεντέν που έγραψε από το 1929 έως τον θάνατό του το 1983.

Χανς
Κρίστιαν
Άντερσεν

© AKG

Συγγραφέας: Δανία

Τα θαυμάσια παραμύθια του, όπως Το ασημόπαπο και Η μικρή γοργόνα, έχουν γοητεύσει πολλές γενιές παιδιών σε όλον τον κόσμο.

Helena
Rubinstein

© Interfoto

Επιχειρηματίας: Πολωνία

Ίδρυσε την εταιρεία καλλυντικών Helena Rubinstein, η οποία την έκανε μία από τις πλουσιότερες και πιο επιτυχημένες γυναίκες της εποχής της.

Όμηρος

Wikimedia

Ποιητής: Ελλάδα

Θρυλικός ποιητής της αρχαίας Ελλάδας, που σύμφωνα με την παράδοση έγραψε τα έπη Ιλιάδα και Οδύσσεια.

Ivana
Kobilca

Wikimedia

Καλλιτέχνης: Σλοβενία

Η σημαντικότερη γυναίκα ζωγράφος της Σλοβενίας. Τα έργα της περιλαμβάνουν ρεαλιστικές και ιμπρεσιονιστικές νεκρές φύσεις, πορτρέτα και τοπία.

Zav
Moné

© EU

Πολιτικός: Γαλλία

Ανέπτυξε τις βασικές ιδέες για τον σχηματισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνέβαλε στην ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα.

J. K.
Rowling

© Stan Touling/Sygnal/Corbis

Συγγραφέας: Ηνωμένο Βασίλειο

Έγραψε τη διάσημη σειρά βιβλίων Χάρι Πότερ, που πούλησε πάνω από 400 εκατομμύρια αντίτυπα σε όλον τον κόσμο.

Ιωάννα
της
Λορένης

Wikimedia

Ιστορική προσωπικότητα: Γαλλία

Οδήγησε τον γαλλικό στρατό σε αρκετές σημαντικές νίκες κατά τη διάρκεια του Εκατονταετούς Πολέμου, ενώ αργότερα αιχμαλωτίστηκε και καταδικάστηκε να καεί στην πυρά σε ηλικία 19 ετών.

Krišjānis
Barons

© Jānis Riekstis

Συγγραφέας: Λετονία

Γνωστός και ως πατέρας των «daiņas» (παραδοσιακή μουσική και σίχοι της Βαλτικής). Μόνο το δικό του πορτρέτο θα εμφανίζεται στα χαρτονομίσματα της Λετονίας.

Λεονάρντο
ντα Βίντσι

Wikimedia

Ζωγράφος, γλύπτης, αρχιτέκτονας, επιστήμονας, εφευρέτης και φιλόσοφος: Ιταλία

Ζωγράφισε τη διάσημη προσωπογραφία Μόνα Λίζα και σχεδίασε το πρώτο μοντέλο ελικοπτερου ήδη από το 1493.

Lykke
Li

© Rob Galovoy/Kiirena Ltd./Corbis

Τραγουδίστρια: Σουηδία

Κυκλοφόρησε το πρώτο της άλμπουμ το 2008 και γρήγορα έγινε διεθνώς διάσημη για τη συνεργασία της με stars, όπως οι Kings of Leon και Kanye West.

Μαρία Κιουρί
(Marie Curie/
Maria
Sklodowska)

© Bettmann/Corbis

Επιστήμονας: Πολωνία

Μαζί με τον σύζυγό της Pierre Curie ανακάλυψαν το ράδιο, ένα ραδιενεργό μέταλλο. Πήραν το βραβείο Νομπέλ Φυσικής το 1903.

Μάρλεν
Ντίτριχ

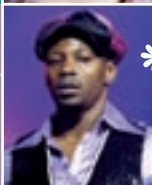

© CinemaPhoto/Corbis

Ηθοποιός: Γερμανία

Έπαιξε σε πολλές ταινίες, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η αρχική εκδοχή του Ο γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες (1956).

MC Solaar

© Visual Press Agency

Ράπερ: Γαλλία

Ένας από τους γάλλους ράπερ με την περισσότερη διεθνή φήμη και επιρροή.

Mikalojus
Konstantinas
Čiurlionis

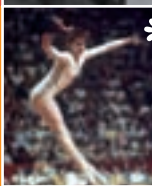

© BIA/Novosti

Ζωγράφος και συνθέτης: Λιθουανία

Ένας από τους διασημότερους καλλιτέχνες της Λιθουανίας, συνέθεσε 250 μουσικά κομμάτια και ζωγράφησε 300 πίνακες.

Νάντια
Κομανέτσι

© Wally McNamee/Corbis

Αθλήτρια: Ρουμανία

Η πρώτη αθλήτρια γυμναστικής στην ιστορία που πήρε άριστα (10 στα 10) στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1976.

Πάμπλο
Πικάσο

© Rapha Gatti/AFP

Καλλιτέχνης: Ισπανία

Διάσημος για τα ζωγραφικά του έργα σε ύφος «κυβιστικό».

Penélope
Cruz

© NG Collection

Ηθοποιός: Ισπανία

Έχει πρωταγωνιστήσει σε πολλές επιτυχιές του box office και συνεργάστηκε με διάσημους σκηνοθέτες, όπως ο Γούντι Άλλεν και ο Πέντρο Αλμοδοβάρ.

Ρομπέρ
Σουμάν

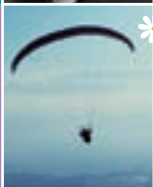

© EU

Πολιτικός: Λουξεμβούργο

Παρόλο που γεννήθηκε κοντά στο Λουξεμβούργο, έγινε πρωθυπουργός της Γαλλίας. Θεωρείται ευρέως ο «πατέρας της Ευρώπης». Η Διακήρυξη του Σουμάν υπεγράφη την 9η Μαΐου 1950 και μέχρι σήμερα την 9η Μαΐου εορτάζεται η «Ημέρα της Ευρώπης».

Štefan
Banič

© SKC

Εφευρέτης: Σλοβακία

Επινόησε το αλεξίπτωτο το 1913.

Στέφι
Γκραφ

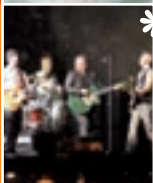

© Don Emmert/Éléa/AFP

Αθλήτρια του τένις: Γερμανία

Υπήρξε νούμερο ένα και η μόνη αθλήτρια που κέρδισε και τα τέσσερα ατομικά τουρνουά του Γκραντ Σλαμ τουλάχιστον τέσσερις φορές το καθένα.

U2

© Massimo Sestini

Μουσικό συγκρότημα ροκ: Ιρλανδία

Τα τραγούδια τους ήταν μεγάλες επιτυχίες σ' όλο τον κόσμο από τη δεκαετία του '80.

**Václav
Havel**

© Massimo Sestini

Θεατρικός συγγραφέας, πολιτικός: Τσεχική Δημοκρατία
Πρώην αντιφρονών θεατρικός συγγραφέας που επέκρινε το κομμουνιστικό καθεστώς και που ήταν υποψήφιος για το βραβείο Νομπέλ Ειρήνης το 2003. Ήταν ο τελευταίος πρόεδρος της Τσεχοσλοβακίας και ο πρώτος πρόεδρος της Τσεχικής Δημοκρατίας.

**Βάσκο
ντα Γκάμα**

© Leinige

Εξερευνητής: Πορτογαλία

Ένας από τους πιο επιτυχημένους θαλασσοπόρους κατά τη διάρκεια της Ευρωπαϊκής Εποχής των Ανακαλύψεων, διοικούσε τα πρώτα πλοία που απέπλευσαν απευθείας από την Ευρώπη για την Ινδία.

**Vivienne
Westwood**

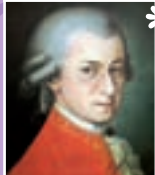

© Stephanie Cardinale/Sygma/Corbis

Σχεδιάστρια μόδας: Ηνωμένο Βασίλειο

Έφερε το *punk* και το *new wave* στις γενικές τάσεις τη δεκαετία του '70 και συνεχίζει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον κόσμο της μόδας μέχρι σήμερα.

**Βόλφγκανγκ
Αμαντέους
Μότσαρτ**

© Wikimedia

Μουσικός: Αυστρία

Συνθέτης κλασικής μουσικής με πάνω από 600 έργα. Έγραψε την πρώτη του όπερα το 1770, όταν ήταν μόνο 14 ετών.

**Η δική μου
επιλογή:**

